

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०१७

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०१७ / अग्रहायण २४, १९३९ (शके)

(१) महसूल, मदत व पुनर्वसन, सार्वजनिक बांधकाम
(सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) परिवहन, खारभूमी विकास मंत्री		
(३) कृषी, फलोत्पादन मंत्री		
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री		
(५) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७९

साखरगाव (ता.वेल्ले, जि.पुणे) या गावाजवळील गुंजवणी नदीवरील पूल
धोकादायक झाल्याबाबत

(१) * ९७९२४ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साखरगाव (ता.वेल्ले, जि.पुणे) या गावाजवळील राजगड किल्ल्यावर जाण्यासाठीच्या मार्गावरील गुंजवणी नदीवर असलेला कमी उंचीचा पूल धोकादायक झाला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, पावसाळ्याच्या कालावधीत व गुंजवणी धरणातून पाण्याचा विसर्ग झाल्यानंतर गुंजवणी नदीच्या पात्रात पाण्याची वाढ होऊन हा पूल पाण्याखाली जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार या ठिकाणी नवीन पूल बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नाही.

(२) होय.

(३), (४) व (५) विषयांकित आस्तित्वातील बुडीत पुलाच्या ठिकाणी उंच पुलाचे बांधकाम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धततेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

मुंब्रा (जि.ठाणे) येथील बाह्यवळण मार्गाची दुरवस्था झाल्याबाबत

(२) * १५८८९ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंब्रा (जि.ठाणे) येथील मुंब्रा बाह्यवळण मार्गाची दुरवस्था झाली असून मार्गावर रहिवाशांच्या सुरक्षिततेसाठी आवश्यक उपाययोजना केल्या नसल्यामुळे नागरिक, प्रवासी व वाहनचालकांच्या जीवाला धोका निर्माण झाल्याने शेकडो नागरीकांनी दिनांक ०९ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी मुंब्रा ते पनवेल दरम्यान मोर्चा काढून सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पनवेल यांच्याकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुंब्रा येथील रेती बंदर ते भारत गिअर्स (वाय जंक्शन) असा मुंब्रा बाह्यवळण रस्त्यावरून उन्नत मार्ग (एलिव्हेटेड रोड) बनविण्याचा प्रस्ताव सार्वजनिक बांधकाम विभाग, रायगड यांनी मंजूरीसाठी शासनाला माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार मुंब्रा बाह्यवळण मार्गाची दुरुस्ती करून मार्गावर प्रवाशांच्या सुरक्षिततेसाठी आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबत तसेच रेती बंदर ते भारत गिअर्स या उन्नत मार्गास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

- (२) व (३) मुंब्रा बाह्यवळण रस्त्यावर उन्नतमार्गाचे बांधकाम “बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा” या तत्वावर घेण्याच्या दृष्टीने नव्याने वाहतुक गणना (कार, जीप व तत्सम हलकी वाहने एस.टी.स्कूल बसेस वगळून) घेऊन सुसाध्यता अहवाल तयार करण्याचे काम सुरु आहे.
- (४) मुंब्रा बाह्यवळण रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागाचे काँक्रीटीकरण, दुभाजक नसलेल्या लांबीत दुभाजक बसविणे, दरडप्रवण लांबीत दरड प्रतिबंधक जाळी बसविणे, रेल्वे उड्डाणपुलाचे बेअरिंग बदलणे व पुलाची दुरुस्ती करणे, या कामास मंजूरी प्राप्त असून सदर कामाची निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून कामे करण्यात येणार आहेत
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सेन्ट्रल लायब्ररी एशियाटीक सोसायटी येथे छतामधून पाणी गळती होऊन शेकडो दुर्मिळ पुस्तके भिजल्याबाबत

- (३) * १६०१० श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सेंटरल लायब्ररी एशियाटिक सोसायटी, मुंबई या वास्तूचे ६ महिन्यापूर्वी करण्यात आलेले नुतनीकरणाचे काम निकृष्ट दर्जाचे केल्याने पावसाच्या कालावधीत छतामधून पाणी गळती होऊन शेकडो दुर्मिळ पुस्तके भिजल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार उक्त वास्तूचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या ठेकेदारावर व त्याकडे दुर्लक्ष करून अप्रत्यक्षरित्या सहकार्य करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली तसेच दुर्मिळ पुस्तके सुरक्षित राहतील यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

सेंटरल लायब्ररी एशियाटिक सोसायटी, मुंबई या इमारतीतील गळती झालेल्या भागातील गळतीप्रतिबंधक कामे टप्पा-१ दुरुस्ती अंतर्गत ५ वर्षापूर्वी पूर्ण करण्यात आली आहेत.

सन २०१७ मधील पावसाळ्यात अतिवृष्टी व जोराच्या वा-याने एशियाटिक ग्रंथालय इमारतीत जुन्या ऑफीसवरील व सेंटरल हॉलच्या छताच्या Valley Gutter व Water spout मधून व इमारतीतील मोठ्या उघड्या दरवाजातून पावसाचे पाणी आत आल्याने लाकडी फ्लोरिंगवर पाणी साचल्याचे निर्दर्शनास आल्यामुळे या भागातील पुस्तके अन्यत्र हलविण्यात आली.

(२) सन २०१७ च्या पावसाळ्यात सेंटरल हॉलमधील व जुन्या ऑफीसच्या Valley Gutter व Water Spout मधून गळती होत असल्याचे निर्दर्शनास आल्याने सदरची गळती तात्पुरत्या स्वरूपात थांबविण्यात आली आहे व गळती कायमस्वरूपी थांबविण्याचे नियोजन करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला शहरातील भूखंड भूमिअभिलेख कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी बळकाविल्याबाबत

(४) * ९५३७२ श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम), श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला शहरातील शिट नं. ३७बी प्लॉट नं. १२१/१ व शिट नं. ३७बी १२१/१अ हा संतोषी माता मंदिराजवळचा ३७१७.१७ चौरस मीटर क्षेत्रफळ असलेला भूखंड शासनाच्या नावे असून या भूखंडाचे हस्तलिखित दस्तावेज नसताना तालुका भूमिअभिलेख कार्यालयातील अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांनी संगनमताने भूखंडातील शिट नं. ३७ बी प्लॉट नं. १२१ मध्ये पैकी असा शब्दप्रयोग करून व एका व्यक्तीच्या नावे ऑनलाईन नोंद करून हा २० कोटी रुपये किंमतीचा भूखंड कागदोपत्री बळकाविला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त भूखंड अवैधरीत्या बळकाविल्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी तक्रार केली असतानाही अद्यापि कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार उक्त भूखंड बेकायदेशीररीत्या बळकावणाऱ्या तालुका भूमिअभिलेख कार्यालयातील अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांवर तसेच इतर संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अकोला येथील शिट नं.३७ बी, प्लॉट नं.१२१/१ व १२१/१अ हे भूखंड शासनाच्या मालकीचे आहेत. तथापि, सदर मिळकतीबाबत संगणकात “१२१ पैकी” असा शब्दप्रयोग करून गजराज गुडदमल मारवाडी यांच्या नावाची मूळ मिळकत पत्रिका अभिलेखात नसताना संगणकात ती बनावट तयार करण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२), (३) व (४) या प्रकरणी उप अधीक्षक, भूमिअभिलेख, अकोला या कार्यालयाने सिटी कोतवाली पोलीस स्टेशन येथे दि.१८.१०.२०१७ रोजी एफ.आय.आर. दाखल करण्यात आला आहे. सदरचे प्रकरण आर्थिक गुन्हे शाखेकडे वर्ग करण्यात आले असून त्यानुसार पुढील तपास सुरु आहे.

सदर प्रकरणात बनावट नक्कल तयार केल्याप्रकरणी श्री. एच. डी. कातडे, मुख्यालय सहायक, श्रीमती एस. व्ही. धारपवार, नगर भूमापन लिपीक व श्री. एम. बी. मगर, तत्कालीन नगर भूमापन लिपीक यांना उप संचालक, भूमि अभिलेख, अमरावती प्रदेश, अमरावती यांचे दि.१५.०९.२०१७ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आलेले आहे.

तसेच या प्रकरणी कार्यालयीन अनियमिततेकरीता उप संचालक, भूमि अभिलेख, अमरावती प्रदेश, अमरावती यांनी जिल्हा अधीक्षक भूमि अभिलेख, अकोला, उपअधीक्षक, भूमि अभिलेख, अकोला यांना दिनांक २६.१०.२०१७ रोजी व तत्कालीन उप अधीक्षक, भूमि अभिलेख, अकोला यांना दिनांक ३०.११.२०१७ रोजी कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे नांगरगाव (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील नवीन शर्तीच्या जमिनींची अवैधरित्या खरेदीविक्री झाल्याबाबत

(५) * १७०९४ श्री.मधुकरराव चव्हाण (तुळजापूर), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे नांगरगाव (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील स.नं. ३०/४, ३०/५ व ३०/६ मधील नवीन शर्तीच्या जमिनींची शासकीय अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून अवैधरित्या खरेदीविक्री करण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नांगरगाव येथील स.नं. ३०/५ मधील २१.०६ हे.क्षेत्राची खरेदी श्री.इंदुकुरी यांनी दस्त क्र.२७९८/२०१३, दिनांक २८ जून, २०१३ रोजी केली असून सदर खरेदीची नोंद फेरफार क्र.२५६२ अन्वये अभिलेखामध्ये घेण्यात आली आहे. परंतु सदर जमीन नवीन शर्तीची असल्याने व जमिनीच्या खरेदी विक्रीसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याची पुर्वपरवानगी नसल्याने सदरची फेरफार नोंद रद्द करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त फेरफार नोंद रद्द केलेली जमीन शासनजमा करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर जमिनीची अवैधरित्या खरेदीविक्री करणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत तसेच फेरफार नोंद रद्द केलेली जमीन शासनजमा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मौजे नांगरगाव, ता. मावळ, जि. पुणे येथील स.नं. ३०/५ मधील नवीन शर्तीच्या जमिनीची बिनापरवानगी खरेदी विक्री झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. तथापी, सदर व्यवहार शासकीय अधिका-याशी संगनमत करून झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२), (३), (४) व (५) सदर प्रकरणी स.नं. ३०/५ मधील ० हे. २१.३ आर मधील नवीन शर्तीच्या जमिनीच्या बाबतीतील व्यवहारासंबंधी झालेला फेरफार क्र. २५६२, दि.२०/०७/२०१३ ची नोंद मंडल अधिकारी यांनी रद्द केली असून जमिनीच्या उपरोक्त शर्तभंगाबाबत "मुंबई कनिष्ठ ग्राम वतने नष्ट करणे अधिनियम, १९५८" अन्वये व त्यानुषंगाने शासनाने वेळोवेळी जाहीर केलेल्या धोरणातील तरतुदीनुसार जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे स्तरावर नियमोचित कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

आबीटगाव (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील ओढयाकिनारी तीन युवकांचा झालेला मृत्यू

(६) * ९५१५४ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आबीटगाव (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथे ओढयाकिनारी गणपती विसर्जनस्थळाची साफसफाई करताना ओढयाचे पाणी अचानक वाढून आलेल्या

पुरात १४ ते २४ वयोगटातील तीन युवक वाहून जाऊन त्यांचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मृत्यू झालेले युवक अत्यंत गरीब कुटुंबातील असल्याने आणि त्यांच्या कुटुंबियांना सदयस्थितीत कोणताही आधार नसल्याने शासनाने त्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक सहाय्य करावे अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान मा. मुख्यमंत्री यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकप्रतिनिधीच्या मागणीच्या अनुषंगाने मृत्यू झालेल्या युवकांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) शासन निर्णय दिनांक १३.०५.२०१५ अन्वये, सदर दुर्घटनेमध्ये मृत झालेल्या तीन युवकांच्या वारसांना प्रत्येकी ४ लक्ष रुपये मदत दिनांक १५.०९.२०१७ रोजी अदा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गाजीपूर (ता.जि.अकोला) येथील आदिवासींच्या जमिनी बिगर
आदिवासींनी बेकायदेशीररित्या खरेदी केल्याबाबत**

(७) * १९४८१ श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गाजीपूर (ता.जि.अकोला) येथील आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासींनी खरेदी करून या जमिनीवर बेकायदेशीररित्या स्टोन क्रशर उभारल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार या जमिनीवर बेकायदेशीररित्या उभारलेले स्टोन क्रशर बंद करून आदिवासींच्या जमिनी आदिवासींना परत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) होय, दि.२९/०९/२०१७ च्या स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये मा. लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या कार्यालयाकडे प्रलंबित असलेल्या अकोट तालुक्यातील गाजीपूर येथील अवैध स्टोन क्रशर उभारणी संबंधीच्या तक्रारीबाबतचा अहवाल सादर करण्यात आल्याची बातमी प्रसिध्द झाली आहे. मौजे गाजीपूर, ता.अकोट, जि. अकोला येथील स्टोन क्रशर उभारणीबाबत चौकशी जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी केली आहे.

सदरहू स्टोन क्रशर सुरु करण्यासाठी संबंधितांनी महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, अमरावती प्रादेशिक कार्यालय, अमरावती यांचेकडून दि.१८/०९/२०१७ रोजी कार्यचालन करण्यास संमती प्राप्त केली आहे.

सदरहू स्टोन क्रशर ज्या जमिनीवर उभारण्यात आले आहे ती शेत सव्हे नं. ३६, मधील २.०२ हे. आर जमीन श्री. महेंद्र तरडेजा या बिगर आदिवासी व्यक्तीस आदिवासी खातेदाराकडून विक्रीने हस्तांतरीत करण्यास शासनाने दि. २४/०२/२०१० च्या जापनाने मंजूरी दिली असून सध्या सदर स्टोन क्रशर हा त्याच जमिनीवर कार्यान्वित असल्यामुळे या प्रकरणी कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोनगाव शिवनी (ता.चांदुर रेल्वे, जि.अमरावती) येथील
खदानीत अवैध उत्खनन झाल्याबाबत**

(८) * ९५८७२ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोनगाव शिवनी (ता.चांदुर रेल्वे, जि.अमरावती) या तालुक्याच्या ठिकाणापासून अत्यंत कमी अंतरावर असलेल्या व शासनास लाखोंचा महसूल देणाऱ्या खदानीतून अवैध उत्खनन करण्यात आल्याचे दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच धामक (ता.नांदगाव खंडेश्वर, जि.अमरावती) या गावात प्रवेश करणाऱ्या रस्त्यावर रेतीच्या अवैध वाहतुकीमुळे खड्डे पडले असून रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे रस्त्याचे नुतणीकरण व उंची वाढविण्याचे २ वर्षांपासून सुरु असलेले काम अपूर्ण स्थितीत असल्याचे दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सोनगाव शिवनी येथील खदानीत अवैध उत्खनन करणाऱ्यांवर व या अवैध उत्खननाकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच धामक या गावात प्रवेश करणाऱ्या मुख्य रस्त्यावर रेतीची अवैध वाहतुक करणाऱ्यांवर कारवाई करून सुरु असलेले रस्ता दुरुस्तीचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) दिनांक ०४/१०/२०१७ रोजी सोनगांव शिवनी येथील गिट्टी खदानीत गौणखनिजाच्या अवैध वाहतूकीसाठी आलेल्या दोन वाहनांवर दंडात्मक कार्यवाही करून प्रत्येक वाहनमालकाकडून रुपये ६,४००/- इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

(२), (३) व (४) बेंबळा प्रकल्पामुळे बाधित होत असलेल्या मौजे धामक गावाचे पुनर्वसनाचे काम सुरु आहे. नागरी सुविधाअंतर्गत मौजे जूने धामक ते नवीन धामक जोडणाऱ्या रस्त्याचे काम सुरु असून सदर काम मार्च, २०१८ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. मौजे धामक गावात प्रवेश करणाऱ्या रस्त्यावरून गौण खनिजासह इतर वाहतूकही सुरु आहे. त्यामुळे सदर रस्ता नादुरुस्त झाला आहे.

मौजे धामक गावातून अवैध रेती वाहतूक होत असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नसून, सोनगाव शिवनी येथील खदानीतून होणाऱ्या अवैध गौण खनिज उत्खननाकडे अधिकारी दुर्लक्ष करत असल्याचे देखील निदर्शनास आलेले नाही.

अमरावती जिल्ह्यात माहे एप्रिल, २०१७ ते ऑक्टोबर, २०१७ या कालावधीत अवैध गौणखनिज वाहतूकीच्या २७८ प्रकरणात दंडात्मक कारवाई करून रक्कम रु.८८.३९ लक्ष इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे. तसेच अवैध गौणखनिज वाहतूकीप्रकरणी एकूण २२ प्रकरणात गुन्हे दाखल करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा-धाड-औरंगाबाद रस्त्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(९) * ९६४२३ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा-धाड-औरंगाबाद या मार्गावरील बुलढाणा ते जांब या टप्प्यातील ३८ कि.मी. लांबीच्या रस्त्याची दुरवस्था झाली असून रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडल्याने रस्ता वाहतूकीस अयोग्य झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे प्रवाशांची तसेच बुलढाणा येथून औरंगाबाद येथे उपचाराकरीता जाणाऱ्या रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी व त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार बुलढाणा-धाड-औरंगाबाद रस्त्याचे नुतनीकरण, रुंदीकरण व डांबरीकरण करण्यासाठी आवश्यक निधी मंजूर करून तातडीने रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील :(१) हे खरे नाही.

रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावर काही ठिकाणी पडलेले खड्डे भरून रस्ता वाहतूकीस सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्नांकित रस्ता बुलढाणा-धाड-औरंगाबाद राज्यमार्ग दर्जाचा आहे. रस्त्याची लांबी ४० कि.मी. आहे रस्त्याच्या लांबीपैकी बुलढाणा-दुधा या १८ कि.मी. लांबीत अन्वुईटी योजनेतर्गत रस्ता सुधारण्याचे काम मंजूर असून निविदा स्तरावर आहे. दुधा ते धाड या लांबीतील भाग केंद्र शासनाने राष्ट्रीय महामार्ग म्हणून घोषित केला आहे. या रस्त्याच्या हस्तांतरणाची कार्यवाही प्रगतीत असून रस्ता सुधारणा करण्याचे काम केंद्र शासनामार्फत होणे अपेक्षित आहे.

सद्यस्थितीत रस्त्याच्या पूर्ण लांबीतील डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरून रस्ता वहातूकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

**खालापूर फाटा ते खोपोली व खोपोली विश्रामगृह ते बोरघाट पायथा या
रस्त्याच्या चौपदरीकरणाच्या कामाबाबत**

(१०) * १६२५८ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-पुणे महामार्गावरील खालापूर फाटा ते खोपोली तसेच खोपोली विश्रामगृह ते बोरघाट पायथा या रस्त्याचे ४५ कोटी रुपये खर्च करून सुरु केलेले चौपदीकरणाचे काम गत सहा महिन्यांपासून बंद करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अर्धवट स्थितीत काम सोडलेल्या रस्त्यावर सूचना फलक अथवा संरक्षक बॅरिकेडस न उभारल्याने वारंवार अपघात होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर रस्त्याचे उर्वरित काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत तसेच अर्धवट स्थितीत काम सोडणाऱ्या संबंधित ठेकेदारावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) खरे नाही.

मुंबई-पुणे महामार्ग क्र. ४ वरील खालापूर फाटा ते खोपोली व बोरघाट ते खोपोली विश्रामगृह या एकूण ७.८० कि.मी. लांबीच्या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाच्या कामाचा कार्यारंभ आदेश दि.२३.१२.२०१६ रोजी देण्यात आला असून सध्या काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) सदर काम प्रगती पथावर असून रस्त्यावर सुरक्षितेसाठी संरक्षक बॅरीकेड्स लावण्यात आले आहे.

पोलीसांच्या अहवालानुसार खालापूर भागात सन २०१६ मध्ये ०७ अपघात व सन २०१७ मध्ये ०६ अपघात झाले आहे. सदर अपघात वाहनचालकांच्या चुकीमुळे झालेले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) निविदेनुसार सदर काम पूर्ण करण्याचा कालावधी १८ महिने असून दि.२२.०७.२०१८ पर्यंत काम पूर्ण करावयाचे आहे. आतापर्यंत ४७.४२ % काम पूर्ण झालेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खडकपूर्णा (ता.देऊळगांवराजा, जि.बुलढाणा) नदीपात्रात अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत

(११) * ९८६५४ डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खडकपूर्णा (ता.देऊळगांवराजा, जि.बुलढाणा) नदीपात्रात ट्रॅक्टरवर आधुनिक यंत्र तयार करून ते नदीपात्रात बसवून मोठ्या प्रमाणात अवैधरित्या वाळू उपसा केला जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार उक्त नदीपात्रात अवैध वाळू उपसा करणाऱ्या वाळू माफियाविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मौजे डिग्रस बु. ता. देऊळगाव राजा येथील नदीपात्रात ट्रॅक्टरवर यंत्र बसवून त्याद्वारे अवैध वाळू उत्खनन होत असल्याचे दि. २/१०/२०१७ रोजी निदर्शनास आल्याने संबंधितांविरुद्ध अंदेरा पोलीस ठाणे येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नापिकी व कर्जबाजारीपणामुळे शेतकऱ्यांनी केलेल्या आत्महत्या

(१२) * १९००२ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात पावसाने ओढ दिल्याने येणारी नापिकी व कर्जबाजारीपणामुळे आतापर्यंत सुमारे ५० हजार शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्याचे केंद्रीय कृषी मंत्रालयाने दिलेल्या माहितीनुसार माहे सप्टेंबर, २०१७ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे जानेवारी, २०१७ पासून दिनांक १५ ऑगस्ट, २०१७ पर्यंत मराठवाड्यातील एकूण ५८० शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या असून बीड जिल्ह्यामध्ये सर्वाधिक १०७ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मराठवाड्यात यावर्षी पावसाळ्याच्या सुरुवातीला मृग नक्षत्रामध्ये चांगला पाऊस झाल्याने लागवड केलेली खरिपांची पिके जोमदार आली, मात्र जूनच्या शेवटच्या आठवड्यापासून ऑगस्टच्या १५ तारखेपर्यंत पावसाने ओढ दिल्याने शेतकऱ्यांच्या शेतातील कापूस, सोयाबीन, मका, बाजरी, तूर, मूग, उडीद इत्यादी ५ लाख ७९ हजार ३०९ हेक्टर क्षेत्रावरील पिके करपून गेल्याचे तसेच दुबार पेरणी करता येणार नसल्याने हतबल झालेल्या शेतकऱ्यांनी चिंतेतून व निराशेतून आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना दिलासा देण्यासाठी आत्महत्याग्रस्त कुटुंबातील एका व्यक्तीला शासकीय नोकरी देण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याबाबत चौकशी करून आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत व आत्महत्याग्रस्त कुटुंबातील एका व्यक्तीला शासकीय नोकरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) राज्य शासनाकडील माहितीनुसार सन २००१ ते ऑक्टोबर, २०१७ अखेर पर्यंत राज्यात एकूण २६३३९ इतक्या शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या असून त्यापैकी नापिकी, कर्जबारीपणा आणि कर्जवसुलीचा तगादा या तीन कारणामुळे झालेली १२८०५ प्रकरणे ही पात्र प्रकरणे आहेत.

(२) १ जानेवारी, २०१७ ते १५ ऑगस्ट, २०१७ अखेर पर्यंत मराठवाड्यात एकूण ५८० तसेच बीडमध्ये ११५ इतक्या शेतकरी आत्महत्यांची प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत.

(३) नाही.

(४) भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळाच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षे बाहेरील) गट-ब (अराजपत्रित) व गट-क पदांच्या भरती प्रक्रियेत जर उमेदवारांना समान गुण मिळाले तर कोणत्या उमेदवारास प्राधान्य द्यावे याबाबत शासन निर्णय, सा.प्र.वि., दि.०५/१०/२०१५ मधील परिच्छेद-१ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या प्राधान्य क्रमामध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या पाल्यांचा समावेश करण्यास शासनाची मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

(५) पात्र प्रकरणी रु.१.०० लक्षची मदत देण्यात आली आहे. शासन निर्णय, सा.प्र.वि., दि.०५/१०/२०१५ मधील परिच्छेद-१ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या प्राधान्य क्रमामध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या पाल्यांचा समावेश करण्यास शासनाची मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**फाटकवाडी प्रकल्पातील विस्थापीत शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावरील
प्रकल्प शेरा काढणेबाबत**

(१३) * ९६९२१ श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंदगड आणि गडहिंगलज (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील फाटकवाडी मध्यम प्रकल्पातील विस्थापीतांचे १० वर्षापूर्वी पुनर्वसन होऊनही अनेक गावातील शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावर प्रकल्प लाभक्षेत्राचा शेरा असल्याने शेतकऱ्यांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शेरा काढण्यासाठी गडहिंगलज आणि चंदगड तालुक्यातील अनेक गावातील शेतकऱ्यांनी शासनाकडे वारंवार मागणी केली असून त्याबाबत अद्यापी कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, त्यानुसार उक्त मागणी पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) कोल्हापूर जिल्ह्यातील पाटबंधारे प्रकल्पातील बाधीत प्रकल्पग्रस्तांचे संपुर्ण पुनर्वसन झालेले नसल्यामुळे सद्यस्थितीत गाव नमुना नं. ७/१२ वरील शेरे सरसकट कमी करता येणार नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जलसार टेंभीखोडावे (जि.पालघर) या जोडरस्त्यावरील
पूल अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत**

(१४) * १९११३ श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सफाळे (पश्चिमेकडील) जलसार टेंभीखोडावे (जि.पालघर) या जोडरस्त्यावर सार्वजनिक बांधकाम विभागाने १५ लाख रुपये खर्च करून बांधलेला पूल अपूर्ण अवस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पूलाचा वापर दारशेतपाडा येथील अंगणवाडीतील १०० व प्राथमिक शाळेतील ५०० विद्यार्थी, शेतकरी व गावकरी दररोज करीत असून सदर पूल अपूर्णावस्थेत असल्यामुळे त्यांना प्रवास करणे गैरसोयीचे होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर पूलाचे अपूर्ण काम पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नाही.

साकवाचे काम पूर्ण झालेले आहे. तथापि जोडरस्त्याचे काम भूसंपादन न झाल्याने अपूर्ण अवस्थेत आहे. तथापि साकव व जोडरस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) साकवासाठी आवश्यक जोडरस्त्यासाठी जमीन ताब्यात नसल्याने जोडरस्त्याच्या कामास जमीन मालकांनी विरोध केला आहे. त्यामुळे काम अपूर्ण अवस्थेत आहे.

जमीन मालकांशी विचारविनिमय करून उपलब्ध जागेत रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

सदोष बीयाणे व बॉड अळीमुळे कापूस उत्पादकांचे झालेले नुकसान

(१५) * ९५२३४ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.नारायण कुचे (बदनापूर), श्री.रमेश बुंदीले (दर्यापूर), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी), श्री.राजु तोडसाम (अर्णी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कृषि विभागाने नुकत्याच केलेल्या पाहणीत कापूस पट्ट्यातील ५७१ गावातील तब्बल १ लाख ७७ हजार हेक्टर वरील बीटी २ कापसाचे पीक बाधित झाल्याचे माहे ऑक्टोबर २०१७ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विदर्भ आणि मराठवाड्यातील सुमारे ४० लाख हेक्टरमधील बी.टी. कपाशीचे उभे पीक गुलाबी बॉड अळीच्या प्रादुर्भावाने नष्ट झाल्याने शेतकऱ्यांच्या कापसाच्या पिकाचे किमान दहा हजार कोटी रुपयांचे नुकसान झाले असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील कृषी विद्यापीठांत बीटी कपाशीच्या सुधारित प्रतिकारक वाण निर्मितीसाठी संशोधन करण्याची मागणी अनेक लोकप्रतिनिधींनी गत वर्षी कृषी विभागाच्या अप्पर मुख्य सचिवांकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, त्यानुसार शेतकऱ्यांना सदोष बियाण्यांची विक्री करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत, सदोष बियाणे व गुलाबी बोंड अळीच्या प्रादुर्भावामुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत तसेच बोंडअळी प्रतिकारक वाण विकसित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

राज्यात खरीप हंगाम २०१७ मध्ये सुमारे ४२.०६ लाख हेक्टर क्षेत्रावर कापूस पिकाची लागवड करण्यात आलेली होती. त्यापैकी दिनांक ०५/१२/२०१७ पर्यंत सुमारे १,००,३१७ हेक्टर क्षेत्रावर बोंड अळीचा प्रादुर्भाव झाल्याबाबतच्या तक्रारी १,०२,२१२ शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झालेल्या आहेत.

(३) राज्यात कृषि विद्यापीठे तसेच महाबीज मार्फत नवीन कापूस बी.टी.बियाणांचे वाण विकसित करण्याचे कार्य प्रगतीपथावर असून लवकरच ते शेतकऱ्यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(४) होय.

(५) बोंड अळीचा प्रादुर्भाव झालेल्या क्षेत्रात किड रोग सर्वेक्षण व सल्ला प्रकल्प (क्रॉपसॅप) योजनेतर्गत किड व रोगाचे सर्वेक्षण करून मोफत एसएमएस,वार्ताफलक,घडीपत्रिका, गावभेटी, वर्तमानपत्र, आकाशवाणी व मेळावे इत्यादी मार्गाने जनजागृती करून शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यात येत आहे.

महिको मॉनसॅन्टो कंपनीच्या मदतीने कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना बोंड अळी संदर्भात मार्गदर्शन करण्याकरीता प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे.

महाराष्ट्र कापूस बी-बियाणे (पुरवठा, वितरण, विक्री व विक्रीच्या किमतीचे निश्चितीकरण यांचे विनियमन) नियम,२०१०. या कायद्यातील तरतुदीनुसार बियाणे उत्पादक कंपनीकडून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई मिळवून देण्यासंदर्भात कार्यवाही चालू आहे.

तसेच, बॉड अळीच्या प्रादुर्भावामुळे बाधित झालेल्या कापूस पिकाखालील क्षेत्राचे पंचनामे करण्याचे आदेश मदत व पुनर्वसन विभागामार्फत जिल्हाधिकार्यांना देण्यात आलेले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे-अहमदनगर मार्गाचे सहापदरीकरण करण्याबाबत

(१६) * १९०६९ श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे-अहमदनगर मार्गावर लोणीकंद (ता.हवेली, जि.पुणे) जवळ दिनांक ३ जुलै, २०१७ रोजी झालेल्या भिषण अपघातात सात नागरिकांचा जागीच मृत्यू झाला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रांजणगाव, सुपा व वाळुंज येथील एम.आय.डी.सी. तसेच विदर्भ व मराठवाड्यातील मोठी वाहतूक या मार्गावरून होत असून या रस्त्यावरील वाघोली, लोणीकंद, कोरेगाव भिमा व शिक्रापूर येथे वारंवार वाहतूक कोंडी होऊन अनेक अपघात झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या मार्गाचे सहा पदरीकरण करणेबाबत व आवश्यक त्या ठिकाणी उड्डाणपूल बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

तथापि अपघात रस्त्याच्या दोषामुळे झाला असल्याची नोंद पोलीस दफ्तरी नाही.

(२) होय.

तथापि वाहतूक कोंडीमुळे अनेक अपघात होतात अशी बाब नसल्याचे पोलीस दफ्तरीच्या नोंदीवरून दिसून येते.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्नाकित्त रस्ता केंद्र शासनाने राष्ट्रीय महामार्ग म्हणून घोषित केला आहे. रस्त्याचे केंद्र शासनाकडे हस्तांतरण करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. रस्त्याची सुधारणा व रुंदीकरणाचे काम केंद्र शासनार्फत करण्याचे अपेक्षित आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बांधकाम कंत्राटदारांची देयके थकीत असल्याबाबत

- (१७) * १८९०६ श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.संदीपानराव भुमरे
(पैठण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून)
मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील बांधकाम कंत्राटदारांची रस्त्याची दुरुस्ती व देखभाल करण्याबाबतची ३६०० कोटी रुपयांची देयके थकीत असल्यामुळे नवीन कामांना कंत्राटदाराकडून प्रतिसाद मिळत नसल्याचे व त्यामुळे नविन कामे रखडली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मराठवाड्यातील १८ हजार की.मी.रस्त्यांपैकी ५ हजार की.मी.रस्त्यांची दुरुवस्था झाली असून केवळ औरंगाबाद जिल्ह्यातील १९९४ की.मी.रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी ४३ कोटी रुपये व संपूर्ण मराठवाडा विभागातील रस्त्यांसाठी २०० कोटी रुपये लागणार असताना कंत्राटदारानी १८ टक्के जी.एस.टी. मुळे या दुरुस्तीच्या कामांवर बहिष्कार टाकला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार बांधकाम कंत्राटदारांची थकीत देयके देऊन नवीन बांधकाम सुरु करण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत तसेच मराठवाडा विभागातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) प्रलंबित देयके, GSTची अंमलबजावणी, DSR बाबतचे अधिकार इत्यादी संदर्भात कंत्राटदारांच्या मागण्या होत्या. त्या अनुषंगाने शासनाने दि. १९/९/२०१७, २१/९/२०१७ व २३/१०/२०१७ च्या परिपत्रकान्वये सविस्तर सूचना निर्गमित केल्यानंतर कंत्राटदारांकडून निविदेस प्रतिसाद प्राप्त झाला आहे.

(२) औरंगाबाद प्रादेशिक विभागात एकूण १९३०० कि.मी. रस्त्यांपैकी साधारणतः ६०% टक्के रस्ते क्षतिग्रस्त असून त्यापैकी सद्यस्थितीत राज्यमार्गावरील ८६.४६% व प्रमुख जिल्हा मार्गावरील ४८.४१% खड्डे भरण्यात आले आहेत. शासनाच्या दि.१५/७/२०१७ च्या शासन पत्रान्वये रस्ते दुरुस्तीच्या द्विवार्षिक कार्यक्रमासाठी आर्थिक मर्यादा निश्चित करण्यात आली असून त्यानुसार औरंगाबाद प्रादेशिक विभागास रस्ते दुरुस्ती द्विवार्षिक कार्यक्रमासाठी रु.१९५ कोटी इतकी आर्थिक मर्यादा निश्चित करण्यात आली आहे.

(३) व (४) कंत्राटदारांच्या मागणीची दखल घेऊन दि.१९/९/२०१७, २१/९/२०१७ व दि.२३/१०/२०१७ च्या शासन परिपत्रकान्वये सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार कंत्राटदारांनी रस्ते दुरुस्तीच्या निविदेस प्रतिसाद दिला असून आता औरंगाबाद प्रादेशिक विभागातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गाबाबत

(१८) * ९५७२३ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.गौतम चाबुकस्वार (पिंपरी), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), डॉ.शशिकांत खडेकर (सिंदखेड राजा),

श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी विविध जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांची २० हजार ८२० हेक्टर जमीन संपादित करण्यात येणार असून शेतकऱ्यांनी जमिनी देण्यास विरोध केल्यामुळे केवळ साडेसहा टक्केच जमीन ताब्यात आल्याने १० हजार कोटी रुपये खर्च करून थेट वाटाघाटीच्या माध्यमातून जमिनी संपादित करण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकल्पासाठी निधी उभारण्यास म्हाडा, सिडको आणि एसआरए यांनी असमर्थता दर्शविल्याने रस्ते विकास महामंडळाच्या ताब्यातील वांद्रे नेपियन सी रोड आणि मुंबई-पुणे द्रूतगती महामार्गावरील जमिनीच्या विल्हेवाटीतून निधी उभारण्यात येणार असून तरीही निधीची कमतरता पडल्यास महामार्ग ज्या १० जिल्ह्यातून जातो त्या जिल्ह्यातील पेट्रोल व डिझेलवर अधिभार लावून निधी उभारला जाणार आहे तसेच वांद्रे वर्सोवा, सागरी सेतू, मुंबई-पुणे द्रूतगती महामार्गावरील खंडाळा घाटातील मिसिंग लेनचे बांधकाम, भिवंडी-कल्याण शिळफाटा रस्त्याचे सहापदरीकरण, ठाणे खाडीवरील तिसरा पूल, ठाणे घोडबंदर उन्नत मार्ग या रुपये १४ हजार कोटी किंमतीच्या प्रकल्पांची कामे थांबवून केवळ समृद्धी महामार्गाच्या कामाला प्राधान्य देण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर तालुक्यातील २७ गावांतील शेतकरी, आदिवासी व इतर भूधारकांनी राज्य सरकारने पारित केलेला महाराष्ट्र महामार्ग (दुरुस्ती) अधिनियम, २०१६ व त्यातील तरतूदींना आव्हान दिले असून या तालुक्यातीलच काही शेतकऱ्यांच्या संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या खर्ची शाखेत जमा झाल्यांनंतरसुद्धा ती रक्कम काढण्यास शासनाने मनाई केली असल्याचे व श्री.रामदास विठोबा वाघ, मु.जळगांव पो.पिंपळगांव बु.(ता.सिंदखेड राजा,जि.बुलढाणा) यांच्या जमिनीचा पंचनामा करूनही परिशिष्ट १६ मध्ये त्याची नोंद झाली नाही आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या महामार्गासाठी मा.मुख्यमंत्र्यांनी राष्ट्रीयकृत बँकाच्या अधिकाऱ्यांची दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१७ रोजी मुंबईत बैठक बोलविली होती परंतु बँकांनी अपेक्षित प्रतिसाद न दिल्यामुळे या महामार्गासाठी दक्षिण कोरियाची आर्थिक मदत घेण्याचा निर्णय माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या महामार्गासाठी आवश्यक असणारी जमीन ताब्यात घेऊन व निधीची तरतूद करून महामार्गाचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत व या महामार्गासोबत राज्यातील इतरही महत्त्वपूर्ण प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी विविध जिल्ह्यातील ९३३०.०४ हे आर जमीन संपादीत करण्यात येणार आहे. खाजगी वाटाघाटीद्वारे आजपावेतो २६.६४ % जमीन ताब्यात घेण्यात आली आहे. यासाठी आजपर्यंत १६३१.८२ कोटी खर्च आला आहे. भूसंपादनासाठी १०००० कोटी अंदाजित खर्च अपेक्षित आहे.

(२) सदर प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास कर्ज उपलब्ध करून देण्यासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, सिडको, झापेडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण, महाराष्ट्र गृह निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण व मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांना निर्देश देण्यात आले असून सदर प्राधिकरणाकडून दि.२४.११.२०१७ अखेरीस रु.२,४०० कोटी इतका निधी दुय्यम कर्ज स्वरूपात महामंडळास प्राप्त झाला आहे.

सदर प्रकल्पाच्या आखणीतील १० जिल्ह्यातील पेट्रोल व डिझेल वर अधिभार लावण्याचा निर्णय घेण्यात आला नाही.

मुंबई-पुणे द्रुतगती महामार्गावरील खंडाळा घाटातील मिसीक लिंकचे बांधकाम, भिवंडी-कल्याण शिळफाटा रस्त्याचे रुंदीकरण, ठाणे खाडीवरील तिसरा पूलाचे बांधकाम व ठाणे घोडबंदर उन्नत मार्ग बांधकाम याबाबत दि.२४.११.२०१७ रोजी प्रशासकीय मान्यतेचे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आले आहे. तसेच वांद्रे-वरळी सागरी सेतु प्रकल्पाचा सवलत कालावधी वाढविणे व वर्सावा-वांदे सी लिंकच्या कामाची प्रशासकीय मान्यता दि.०४.१२.२०१७ रोजी निर्गमित करण्यात

आली आहे. महामंडळामार्फत निधी उभारण्याचे काम प्रगतीपथावर असून राष्ट्रीयकृत बँका व हुडकोमार्फत सुमारे रु.३५१८ कोटी निधी मंजुरीचे पत्र महामंडळास प्राप्त झाले आहे.

(३) शेतकरी संघर्ष समिती, ता.शहापूर, जि.ठाणे व इतर यांनी सदर प्रकल्पाबाबत मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ मुंबई येथे रिट याचिका (स्टॅम्प) क्र.२७९४८/२०१७ दाखल केली आहे. सदर प्रकरणी महामंडळाच्या वतीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यात येत आहे. शहापूर तालुक्यामध्ये दिनांक २३.११.२०१७ अखेर २०९ खरेदीखतांची नोंदणी करण्यात आली आहे. खरेदीखत नोंदविल्यानंतर त्यापैकी ६ प्रकरणामध्ये काही हरकती प्राप्त झाल्या आहेत. सदर हरकतीबाबत क्षेत्रीय स्तरावर महसूल विभागामार्फत चौकशीअंती निर्णय होताच पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे. तसेच भोगवटादार वर्ग-२ या सत्ता प्रकारातील जमिनीच्या २ प्रकरणामध्ये एकूण देय मोबदला रकमेतून वजा करावयाच्या अनर्जित रकमेबाबत निर्णय घेण्यास्तव कार्यवाही शासनस्तरावर प्रगतीपथावर आहे. त्यामुळे अशा एकूण ८ प्रकरणामध्ये खरेदीखतापोटी देय रक्कम तूर्त स्थगित करण्यात आली आहे.

(४) महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग बांधण्यासाठी दि.०८.०३.२०१७ व दि.१३.०९.२०१७ रोजी बँका व वित्तीय संस्था समवेत बैठकी घेण्यात आल्या असून, यामध्ये प्रकल्प उभारणीच्या अनुषंगाने चर्चा करण्यात आली. तसेच दक्षिण कोरीया शासनासमवेत द्विपक्षीय करारनामा करण्यात आला असून, निधी उपलब्धतेच्या अनुषंगाने चर्चा करण्यात येत आहे.

(५) महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गासाठी ४६००० कोटीचा खर्च अपेक्षित असून यामध्ये ११००० कोटी महामंडळाचे भागभांडवल (Equity) असून, ३५००० कोटी कर्ज देण्याचे नियोजन आहे. महामंडळाचे (एम.आय.डी.सी., म्हाडा, एस.आर.ए., एम.एम.आर.डी.ए., सिडको) भागभांडवल हे शासनाच्या सार्वजनिक उपक्रमांतर्गतचे / दुय्यम कर्ज, तसेच महामंडळाच्या स्वतःच्या उत्पन्नातून उभा करण्याचे नियोजन आहे. कर्जाची रक्कम खुल्या बाजारामधून उभी करण्याचे नियोजन आहे. तसेच दक्षिण कोरीया समवेत अर्थसहाय्याबाबत चर्चा करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोराई (मुंबई) येथील जमीन विधी विद्यापीठाच्या
उभारणीसाठी देण्याबाबत**

- (१९) * १००७२९ श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्य शासनाने दोन वर्षापूर्वी महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ कायदा केल्यानंतर विद्यापीठाच्या उभारणीसाठी गोराई (मुंबई) येथील १४० एकर जमिनीपैकी ६० एकर जमीन देण्याचा निर्णय महसूल विभागाने दिनांक १० जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास घेतला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गोराई येथील ६० एकर जमीन अद्यापपर्यंत विधी विद्यापीठाच्या उभारणीसाठी देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त जमीन विधी विद्यापीठाच्या उभारणीसाठी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), (४) व (५) मौजे गोराई, ता. बोरीवली येथील न.भू.क्र. ११५/अ या सुमारे १२० एकर शासकीय भूखंडापैकी शासन जापन, महसूल व वन विभाग दि. १०/०६/२०१६ अन्वये ६० एकर जमीन महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठासाठी मंजूर करण्यात आलेली आहे. परंतु, सदर जमिनीच्या मोजणीसाठी तेथील स्थानिक नागरिकांचा तीव्र विरोध असल्यामुळे जमिनीची मोजणी होवू शकली नाही. त्यामुळे सदर जमिनीच्या चतुःसिमा निश्चित करण्यात आलेल्या नाहीत.

दरम्यानच्या कालावधीत त्याच न.भू.क्र. ११५/अ शासकीय जमिनीपैकी ४० एकर जमीन रिमोट रिसिर्व्हिंग स्टेशन उभारण्यासाठी "भारतीय विमान पत्तन प्राधिकरणास" देण्याच्या अनुषंगाने जमीन हस्तांतरणासाठी राज्य शासन, भारतीय विमान पत्तन प्राधिकरण व मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांच्यामध्ये त्रिपक्षीय करार करण्यात आला आहे.

मा. उच्च न्यायालयात विधी विद्यापीठास सत्वर निर्वेध शासकिय जमीन मिळण्याबाबत जनहित याचिका क्र. ०७/२०१७ दाखल करण्यात आली आहे. सदर जनहित याचिकेच्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालयाने पोलीस

बंदोबस्तात मोजणी करण्याचे आदेश पारित केले. त्यानुसार दि. १२/०७/२०१७ रोजी सदरहू जमिनीच्या मोजणी कार्यवाही पूर्ण करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ व भारतीय विमान पत्तन प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात येणारी जमीन ही एकाच नगर भूमापन क्रमांकामधील असल्याने या दोन्ही बाबींसाठीच्या प्रदान जमिनीची स्थळ निश्चिती व सिमा निश्चिती करणे आवश्यक आहे. या संदर्भात मा. उच्च न्यायालयाने जनहित याचिका क्र. ७/२०१७ मध्ये दिनांक २६/०९/२०१७ रोजी दिलेल्या निर्देशाच्या अनुषंगाने प्रधान सचिव (महसूल) यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक ०३/१०/२०१७ रोजी संबंधितांची बैठक घेण्यात आली होती. सदर बैठकीत विधी विद्यापीठास प्रदान करण्यात येणाऱ्या जागेच्या स्थळनिश्चितीकरिता विविध पर्याय विद्यापीठाच्या प्रतिनिधीस उपलब्ध करून देण्यात आले.

तदनंतर याबाबत मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या न्यायमूर्तींच्या अध्यक्षते खालील महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ, मुंबई यांच्या पायाभूत विकास समितीची दि. १०/१०/२०१७ रोजी बैठक झाली. सदर बैठकीत सुचित केल्याप्रमाणे दि. १७/१०/२०१७ रोजी विद्यापीठाचे प्रतिनिधी, मुख्य वास्तु विशारद यांचे प्रतिनिधी व भारतीय विमान पत्तन प्राधिकरणाचे प्रतिनिधी यांनी सदरहू शासकीय जमिनीची स्थळ पाहणी केलेली आहे.

न.भू.क्र.११५/अ मधील सुयोग्य ६० एकर जमीन सिमांकित करून महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठाच्या ताब्यात देण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न चालू आहेत.

मौजे मरोळ (ता.अंधेरी, जि.मुंबई उपनगर) येथील

तलावाचे सुशोभीकरण करण्याबाबत

(२०) * १०२२७२ श्री.रमेश लटके (अंधेरी पूर्व) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे मरोळ (ता.अंधेरी, जि.मुंबई उपनगर) येथील न. भू.मा. क्र.१४२१, सर्वे क्र.१३३/५ व ११७/१ या जागेवरील शासकीय तलावाचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींच्या निधीतून सौंदर्यीकरण करण्याकरिता दिनांक १९ मार्च, २०१२ रोजी जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी मान्यता दिली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, कार्यकारी अभियंता (प.) मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ यांच्यामार्फत सौंदर्यीकरणाचे आराखडे तयार करून कामास सुरुवात करण्यावेळी GVK.Co. (मुंबई इंटरनॅशनल एअरपोर्ट प्रा.लि.) यांनी सदर सौंदर्यीकरणाचे काम त्यांच्या निधीतून करून देण्याचे मान्य केले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, GVK.Co. (मुंबई इंटरनॅशनल एअरपोर्ट प्रा.लि.) यांनी सदर तलावाशेजारी असलेल्या मुंबई इंटरनॅशनल एअरपोर्टच्या भूखंडावर भरणी टाकून तलावाचे क्षेत्र कमी केले असल्याचे व सन २०१२ पासून अद्यापपर्यंत शासनाच्या तलावाच्या सौंदर्यीकरणाच्या कामास सुरुवात केली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे ,हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त तलावाची जागा जिल्हाधिकारी यांनी ताब्यात घेऊन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मागणी केल्यानुसार जिल्हा नियोजनाच्या सौंदर्यीकरणाच्या निधीतून सदर तलावाचे सुशोभीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मौजे मरोळ (ता.अंधेरी, जि.मुंबई उपनगर) येथील शासकीय जागेवर तलावाचे सौंदर्यीकरण स्थानिक लोकप्रतिनिधींच्या निधीतून करण्याकरीता जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी दिनांक १९ मार्च, २०१२ रोजी काही अटी-शर्तीवर मान्यता दिली होती. तथापि, या निधीतून खर्च करण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांनी अद्याप प्रशासकीय मंजूरी दिलेली नाही.

(२) होय.

(३) होय.

(४) जिल्हा वार्षिक योजना सौंदर्यीकरण योजनेतर्गत जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर कार्यालयाकडे मोठ्या प्रमाणात शिफारशी प्राप्त झाल्या आहेत. सदर कामास जिल्हा नियोजन समितीने मान्यता दिल्यास निधी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(५) निरंक.

यवतेश्वर (जि.सातारा) घाटातील रस्ता खचल्याबाबत

(२१) * ९५८५३ श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.अजित पवार (बारामती), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतेश्वर (जि.सातारा) घाटातील रस्ता दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास खचला असल्यामुळे नैसर्गिक सौंदर्याचे वारसा स्थळ असलेल्या कास पठाराकडे जाणारी वाहतूक ठप्प झाली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार कास पठाराकडे जाणारी वाहतूक सुरळीत करण्यासाठी पर्यायी उपाययोजना करण्याबाबत तसेच या घाट रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) घाटातील संरक्षक भिंत क्षतिग्रस्त झाल्याने काही भागात रस्ता खचला होता.

(२) होय.

(३) रस्त्याच्या खचलेल्या भागातील वाहतूक नियमित करून एक पदरी वाहतूक सुरु ठेवण्यात आली आहे. संरक्षक भिंतीचे व रस्ता दुरुस्तीचे काम हाती घेण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यातील धान पिकावर
कीड रोगाचा झालेला प्रादुर्भाव**

(२२) * १५०५४ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा), श्री.संजय पुराम (आमगाव), डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली), श्री.रणजीत कांबळे (देवळी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यातील तसेच सालेकसा (जि.गोंदिया) विशेषतः कडोतीटोला धान पिकावर करपा, मावा, तुडतुडा पाने गुंडाळणारी अळी, पेरवा, फंगीसाईट रस शोषणारा तांबडा आणि पांढरा यासह विविध कीड रोगांचा मोठ्या प्रमाणात प्रादुर्भाव झाल्यामुळे धान पिक पूर्णतः नष्ट होऊन या दोन्ही जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाल्याचे दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कीड रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे होत असलेल्या नुकसानाबाबत तातडीने सर्वेक्षण करून आर्थिक मदत तसेच पिक विमा मिळण्याबाबतचे निवेदन या दोन्ही जिल्ह्यातील हजारो शेतकऱ्यांसह लोकप्रतिनिधींनी संबंधित जिल्हाधिकारी, तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी, कृषी अधिकारी यांना दिले असतांना अद्यापही सर्वेक्षण करण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार सर्वेक्षण करून या दोन्ही जिल्ह्यातील धान उत्पादक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी ग्रामस्तरीय सर्वेक्षण समिती स्थापन करून तपकीरी तुडतुडेमुळे नुकसान झालेल्या क्षेत्राचे प्रत्यक्ष स्थळ पंचनामे करून सर्वेक्षण करण्याचे आदेश दिले होते. तसेच गडचिरोली जिल्ह्यातील आरमोरी, वडसा कुरखेड, गडचिरोली, चामोर्शी, धानोरा व भामरागड तालुक्यात किड रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे झालेल्या धान पिकाच्या नुकसानाचे सर्वेक्षणाचे आदेश तहसीलदार यांनी दिलेले असून त्यानुसार नुकसानाबाबत पंचनामे व सर्वेक्षणाची कामे सुरु आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही. -----

ठाणे शहरातील रतनजी प्रेमजी चॅरिटी ट्रस्टच्या जमिनीच्या विक्रीत झालेली अनियमितता

(२३) * १००९०४ श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहरातील रतनजी प्रेमजी चॅरिटी ट्रस्टच्या जमिनीच्या विक्रीत अनियमितता झाली असून या जमिनीपैकी शेकडो एकर जमिन शासनाची परवानगी न घेता परस्पर विकासकाला विकली असल्याचे माहे जुलै, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार उक्त जमिनीची परस्पर विक्री करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही. -----

ठाणे जिल्ह्यातील जमिनीचे अधिकार अभिलेख गहाळ झाल्याबाबत

(२४) * १०१३२७ श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील शेकडो एकर जमिनीचे अधिकार अभिलेख गहाळ झाल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त जिल्ह्यातील जमिनीच्या अधिकार अभिलेख्यामध्ये हेरफेर केल्याप्रकरणी माहे नोव्हेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान तक्रारी प्राप्त झाल्या असून या प्रकरणी संबंधितांविरुद्ध फौजदारी गुन्हेही दाखल झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार ठाणे जिल्ह्यातील सदर अभिलेख पुन्हा प्राप्त करण्याबाबत व जमिनीच्या अधिकार अभिलेखांमध्ये फेरफार करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मेहकर ते चायगाव (जि.बुलढाणा) रस्त्यावरील पूल नादुरुस्त झाल्याबाबत

(२५) * ९८०९२ डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेहकर- खामगांव (जि.बुलढाणा) रस्त्याची माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये झालेल्या पावसामुळे दुरवस्था झाली असून मेहकर ते चायगाव (जि.बुलढाणा) रस्त्यावर असलेला पूल या पावसामुळे नादुरुस्त झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, यामुळे वाहतूकीस अडथळा निर्माण झाला असून शाळकरी विद्यार्थी व नागरिकांना प्रवास करणे अडचणीचे झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार मेहकर-खामगाव या रस्त्याची व मेहकर-चायगाव या रस्त्यावरील पूलाची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्रीमती पंकजा मुंडे :** (१) व (२) अंशत खरे आहे. मेहकर ते चायगाव या रस्त्यावरील सा.क्र. १/२०० मध्ये पूल नसून पाईप मोरी आहे.
- (३) प्रश्नांकित रस्त्याची व मोरीची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली आहे.
- (४) अतिवृष्टीमुळे पाईप मोरी नादुरुस्त झाली होती. तथापी सदर ठिकाणी तात्पुरती दुरुस्ती करण्यात आली असून वाहतुक सुरळीत करण्यात आली आहे.
मेहकर-चायगाव-वडगाव माळी या रस्त्याच्या सुधारण्याचे काम मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या कोअर नेटवर्कमध्ये घेण्यात आले आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातील
कर्मचाऱ्यांनी केलेल्या संपाबाबत**

- (२६) * १५४११ श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण),

श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.राजेश काशीवार (साकोली), श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर), श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण), श्री.चंद्रकांत सोनवणे (चोपडा), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), प्रा.(श्रीमती) मेधा कुलकर्णी (कोथरुड), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांनी सेवाज्येष्ठतेनुसार पदनिहाय सातव्या वेतन आयोगातील वेतनश्रेणी, वेतननिश्चिती शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे मिळण्यासह त्यांच्या अन्य मागण्यांसाठी दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१७ रोजीपासून बेमुदत संप पुकारला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील एसटी महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांना देशातील अन्य राज्यातील एसटी महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या तुलनेत कमी वेतन दिले जाते, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त संप पाच दिवसांनी मागे घेतल्यानंतर कर्मचाऱ्यांचा ३६ दिवसांचा पगार कापण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असून एसटी महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांकडून पुकारण्यात आलेल्या संपाबाबत यवतमाळ आणि जळगाव जिल्ह्यामध्ये कारवाई करण्याबाबतचे आदेश देण्यात आले असून तशा नोटीस कर्मचाऱ्यांना देण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, एसटी महामंडळाच्या कामगारांच्या वेतनश्रेणीत वाढ करण्याबाबत शासनाने एक उच्चस्तरीय समिती नेमली असून एसटी कामगारांच्या वेतनवाढीबाबतचा अहवाल समितीने शासनास सादर केला आहे काय,
- (५) असल्यास, अहवालाच्या अनुषंगाने एसटी महामंडळाच्या कामगारांच्या वेतनवाढीबाबत, कर्मचाऱ्यांवर कारवाई न करण्याबाबत तसेच कर्मचाऱ्यांचा ३६ दिवसांचा पगार न कापण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

दि.१७.१०.२०१७ ते दि. २०.१०.२०१७ या ४ दिवसांच्या कालावधीत संप पुकारला होता.

(२) देशातील एकूण १९ राज्यातील परिवहन महामंडळांपैकी पाच राज्यातील महामंडळांच्या वेतनश्रेणीचा अभ्यास करण्यात आला असून, त्यापैकी ४ राज्यांमधील परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांना महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळापेक्षा तुलनेने वेतन जास्त आहे.

(३) दि.२९.०१.२००५ रोजीच्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार दि.३०.१०.२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये ३६ दिवसांचे वेतन कपात करण्याच्या सुचना देण्यात आल्या होत्या.

(४) होय.

उच्च न्यायालयाच्या आदेशाप्रमाणे समिती नेमण्यात आली असून, न्यायालयास अहवाल सादर करण्याचे उच्च न्यायालयाचे निर्देश आहेत.

(५) राज्य परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांनी केलेल्या संपाबाबत महामंडळाच्या दि.०१.११.२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये, जे कर्मचारी दि.१७.१०.२०१७ ते दि.२०.१०.२०१७ या कालावधीत संपात सहभागी असतील त्यांचे ४ दिवसांसाठी

“ना काम ना दाम” या तत्वाप्रमाणे दर महिन्याला १ दिवस या प्रमाणे ४ दिवसांचे वेतन कपात करण्यात येईल. किंवा कामगारांनी प्रत्येक दिवसासाठी २ दिवस याप्रमाणे ८ दिवसांची सरासरी वेतन रजा समर्पित केल्यास वेतन कपात करण्यात येणार नाही अशा सूचना देवून नुकसान भरपाईपोटी वेतन कपातीच्या निर्णयाला स्थगिती देण्यात आली.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खानापूर व तासगांव (जि.सांगली) येथे डाऊनी रोगाचा प्रादुर्भाव होऊन
द्राक्षबागांचे झालेले नुकसान**

(२७) * ९५२४५ श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खानापूर व तासगांव (जि.सांगली) येथे व बहुतांश ठिकाणी अवकाळी पावसामुळे सकाळी दव, धुके, दुपारी कडक ऊन आणि रात्री थंडी पडत असल्यामुळे द्राक्षबागावर डाऊनी रोगाचा मोठ्या प्रमाणात प्रादुर्भाव झाला असल्याचे माहे आक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बदलत्या हवामानामुळेही डाऊनी रोगाचा प्रादुर्भाव होऊन द्राक्ष बागायतदारांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या द्राक्षबागांची शासनाने पाहणी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार डाऊनी रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी व द्राक्ष बागायतदारांना आर्थिक मदत देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) सांगली जिल्ह्यातील २१६८२ हे. द्राक्ष लागवडीच्या क्षेत्रापैकी १७७२ हे. क्षेत्रावर डाऊनी रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आला आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. शिफारस कालावधीत छाटनी केलेल्या बागांमध्ये डाऊनी मिस्ट्रू रोगामुळे आर्थिक हानीकारक नुकसान झाल्याचे आढळून आलेले नाही.

(३) होय.

(४) द्राक्षावरील डाऊनी रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी क्षेत्रीय स्तरावर शेतकरी मेळावे, प्रशिक्षण घेवून किड व रोग नियंत्रणाची माहिती दिली गेली. राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र मांजरी, महाराष्ट्र राज्य द्राक्ष बागायतदार संघ व कृषि विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २७.१०.२०१७ रोजी पिक संरक्षणाबाबत कार्यशाळा घेण्यात येवून मार्गदर्शन करण्यात आले आहे. हवामानावर आधारित फळपिक विमा योजनेतर्गत सहभाग घेतलेल्या द्राक्ष बागायतदारांना विमा संरक्षण दिली जाते. दि. १५.१०.२०१७ अखेर सांगली जिल्हयातील ३१९६ द्राक्ष बागायतदार शेतकऱ्यांनी २९२३.७५ हेक्टर क्षेत्रासाठी रु. ४०९.३२ लाख विमा हप्ता भरून रु. ८१८६ लाख विमा संरक्षित रक्कमेसाठी सहभाग नोंदविला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषी स्वावलंबन योजनेबाबत

(२८) * ९५४८५ श्री.प्रकाश आंबेडकर (राधानगरी), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुसूचित जाती व नवबोद्ध शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी सुरु करण्यात आलेल्या डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषी स्वावलंबन योजनेतील जाचक अटीमुळे कोल्हापूर जिल्हयाकरीता या योजनेचे १३५ लाभार्थ्यांचे उदिष्ट असताना केवळ १४ लाभार्थी पात्र झाल्याचे निदर्शनास आल्याने शासनाची सदरहू योजना असफल झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने पुर्वीची अनुसूचित जाती उपयोजना व विशेष घटक योजना बंद करून नवीन सदर योजना सुरु केल्याने या नवीन योजनेचा शेतकऱ्यांना कोणताही लाभ झाला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजनेच्या अटी व शर्तीमध्ये शिथिलता आणून जास्तीत जास्त लाभार्थ्यापर्यंत योजना पोहचविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) व (२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजनेस दिनांक ०५.०१.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांची निवडणूक आचारसंहिता दि.१७.१०.२०१६ पासून दि.२१.०२.२०१७ पर्यंत लागू होती. सदर योजना ही वैयक्तिक लाभाची असल्याने आचारसंहिता कालावधीमध्ये अर्ज मागविता आले नाहीत. आचारसंहिता संपल्यानंतर दि. २२.०२.२०१७ ते दिनांक ३१.०३.२०१७ या अल्प कालावधीत योजना राबविण्यात आल्याने त्यानुसार ४२ लाभार्थ्यांची निवड करण्यात आली. त्यामुळे योजना असफल झाली असे म्हणता येणार नाही.
(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मंत्रालयाच्या परिसरात सिमेंट काँक्रीटकरण्याच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(२९) * १५०४५ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी), श्री.नरेंद्र महेता (मिरा भाईंदर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.उदेसिंग पाडवी (शहादा), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मंत्रालयाच्या आवारात एस आकाराच्या रंगीत व शोभनिय पेव्हर ब्लॉक बसविण्याचा निर्णय सार्वजनिक बांधकाम विभागाने घेवून त्यासाठी एकाच जागेवर विविध नावाने कार्यादेश काढले असून २४ लाख ६५ हजार ८३७ रुपयांची देयके कोणतेही काम न करता संबंधित कंत्राटदाराला दिनांक २२ मे, २०१५ व दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी अदा करून या कामात मोठा गैरव्यवहार केल्याचे माहितीच्या अधिकारातून दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंत्रालयाच्या ६ व्या मजल्यावरील दालन क्र.६१८ च्या नुतनीकरणासाठी व पुरवावयाच्या १४ सुविधांसाठी ई-निविदा न काढता १२ कार्यादेश काढून बेकायदेशीररित्या ४५ लाख १८ हजार ६८४ रुपये खर्च करण्यात आल्याचे तसेच सुचना मंत्रालयामध्ये १०९६ सुचना फलक लावल्याचे मोजमाप पुस्तकेत नमूद करून २६ लाख ८९ हजार ९५ रुपयांची बनावट देयके सार्वजनिक बांधकाम विभागाने अदा केल्याने या प्रकरणी चौकशी करण्याचे आदेश प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी दिल्याचेही दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या सर्व गैरव्यवहाराबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार या सर्व कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर तसेच संबंधित कंत्राटदारावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), (४) व (५) याबाबत तक्रारी प्राप्त झाल्या असून, सदर तक्रारींची तातडीने दखल घेण्यात आली आहे. तक्रारीत नमूद मुद्द्यांच्या अनुषंगाने अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम दक्षता पथक मंडळ, मुंबई यांना सखोल चौकशी करून सविस्तर अहवाल सादर करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत. त्यानुषंगाने याबाबत चौकशी सुरु आहे.

**जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये स्कूल सेफ्टी
प्रोग्रामची अंमलबजावणी करण्याबाबत**

(३०) * १६६२३ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पूरपरिस्थिती, भूकंप इत्यादी सारख्या आपात्कालीन स्थितीत परिस्थिती कशी हाताळायची याचे प्रशिक्षण जिल्हा परिषदेच्या शाळांतील विद्यार्थ्यांना शाळेतच मिळावे यासाठी 'स्कूल सेफ्टी प्रोग्राम' तयार करण्यात आला असून त्यास संबंधितांची मंजूरी मिळूनही त्याची अंमलबजावणी करण्यात आली नसल्याचे दिनांक २६ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कार्यक्रमासाठी ७ कोटीच्या निधीची तरतूदही करण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये स्कूल सेफ्टी प्रोग्रामची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२), (३) व (४) महाराष्ट्र राज्य शालेय सुरक्षा कार्यक्रम राज्यातील ३,५०० शाळांमध्ये (प्रत्येक जिल्ह्यात १०० शाळा) राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी प्रशिक्षण , प्रशिक्षण साहित्य, माहिती प्रसारण, संगणकिय प्रणालीचा वापर आणि प्रशासकीय बाबींवरील खर्च याकरीता दोन वर्षांच्या कालावधीसाठी सुमारे रु.८.०० कोटी एवढा खर्च अपेक्षित आहे हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी संस्थेची निवड करण्यासाठी निविदा कागदपत्रे तयार करण्याचे काम सुरु असून सदर काम अंतिम टप्प्यात आहे.

**दर्यापूर (जि.अमरावती) येथील शेतकऱ्यांच्या
खरीप हंगामातील पीक विम्याबाबत**

- (३१) * १००५१८ श्री.रमेश बुंदीले (दर्यापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दर्यापूर (जि.अमरावती) मतदारसंघात सन २०१५-१६ या खरीप हंगामामध्ये उडीद पिकाची मोठ्या प्रमाणात लागवड करण्यात आली असून अनेक शेतकऱ्यांचे उडीद पिकाचे प्रत्यक्ष नुकसान होऊनसुद्धा संबंधित विमा कंपनीच्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याकडे दुर्लक्ष करित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच सन २०१६-१७ या खरीप हंगामामध्ये मुग, उडीद व सोयाबीन या शेतकऱ्यांच्या पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्याकडे दुर्लक्ष करित असलेल्या विमा कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. पांडुरंग फुंडकर :** (१) खरीप हंगाम २०१५ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विमा योजना राज्यात भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत राबविण्यात आली. खरीप हंगाम २०१५ मध्ये उडीद पिकासाठी दर्यापूर तालुक्यातील कोणत्याही शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षण घेतलेले नव्हते.
- (२) मुग, उडीद व सोयाबीन पिकांचे ज्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे त्या प्रमाणात योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार नुकसान भरपाई विमा कंपनीमार्फत अदा करण्यात आली आहे.
- (३) खरीप २०१६ मध्ये प्रधानमंत्री पिक विमा योजना राज्यात राबविण्यात आली. अमरावती जिल्ह्यात योजना रिलायन्स इ. कं. लि. या विमा कंपनीमार्फत राबविण्यात आली. दर्यापूर तालुक्यातील मुग, उडीद व सोयाबीन पिकाकरिता सहभागी ४०८९६ शेतकऱ्यांपैकी १७५ शेतकऱ्यांना योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार नुकसान भरपाई देय झाली असून विमा कंपनीमार्फत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आलेली आहे.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा-मुंबई महामार्गावरील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत

(३२) * ९५१७६ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथे सातारा-मुंबई महामार्गावर शौर्यश्री लॉन्स समोर अनधिकृत बस थांबा व खासगी तिकीट विक्री शेड उभे करून आजूबाजूच्या परिसरात अतिक्रमण करण्यात आल्यामुळे अपघातांमध्ये लक्षणीय वाढ झाली असून या महामार्गावर माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये कै.सुदाम वरपे व कै.कुंदा वर्पे यांचा भीषण अपघात होऊन मृत्यू झाल्याचे तसेच या महामार्गावरील अतिक्रमणावर संबंधित प्रशासनाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आली नसल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे-सातारा महामार्गावरील शिंदेवाडी ते सारोळा दरम्यान अपघातांचे प्रमाण वाढले व महामार्गावरील खेड-शिवापूर येथील सुप्रसिध्द दर्गा फाटा, चेलाडी (नसरापूर) फाटा आणि सारोळा या ठिकाणी सर्वाधिक अपघात घडत असल्याचे संबंधित विभागांनी केलेल्या पाहणीत निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे सातारा या महामार्गाचे काम जलदगतीने पूर्ण होण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून या महामार्गावर पुणे येथे अनधिकृतरित्या उभारलेला बस थांबा व खासगी तिकीट विक्री शेडसह इतरत्र झालेली अतिक्रमणे हटविण्याबाबत तसेच पुणे सातारा दरम्यान अपूर्ण असलेल्या उड्डाणपूलाच्या व रस्त्यांच्या कामासोबतच पुणे सातारा महामार्गाचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) पुणे-सातारा राष्ट्रीय महामार्गावर पुणे शहराच्या हद्दीत शौर्यश्री लॉन्स समोर सदयस्थितीत बस थांबा वा तिकीट विक्री शेड उभे केलेले नसून सप्टेंबर २०१७ मध्ये साताराहून पुणेच्या दिशेने नवले पूलाच्या सुरुवातीच्या ठिकाणी श्री.सिध्दीविनायक आंगण को-ऑप.सोसायटीसमोर सर्व्हीस रोडवर झालेल्या अपघातात सुदाम वर्षे व कुंदा वर्षे यांचा मृत्यू झालेला असल्याचे अप्पर पोलीस महासंचालक (वा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी कळविले आहे.

(२) पुणे सातारा महामार्गावरील शिंदेवाडी ते सारोळा हया भागात सन २०१६ मध्ये १०५ अपघात व २०१७ मध्ये ऑक्टोबर अखेर ७६ अपघात झाल्याची नोंद असल्याचे अप्पर पोलीस महासंचालक (वा.) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी कळविले आहे. यावरून अपघाताचे प्रमाण सर्वसाधारणपणे पूर्वीइतकेच असल्याचे निदर्शनास येते.

(३) हे खरे नाही.

(४) पुणे व पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या वाहतूक विभागाशी पाठपुरावा करण्यात येत असून महामार्गावरील ९ बस थांब्यापैकी ७ बस थांबे सेवा रस्त्यावर स्थलांतरित करण्यात आलेले असून उर्वरित २ बस थांबे स्थलांतरणाबाबत कार्यवाही प्रगतीत असून ह्याबाबत सवलतकारानी संबंधित यंत्रणेशी पाठपुरावा करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

केळवद-सावनेर-बाजारगांव-येरणगांव (जि.नागपूर) रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(३३) * १०११६७ श्री.समिर मेघे (हिंगणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केळवद-सावनेर-बाजारगांव-येरणगांव (जि.नागपूर) या हिंगणा विधानसभा मतदारसंघातून जाणाऱ्या रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम अतिशय निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या कामाबाबत चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर यांच्याकडे दिनांक ०९ सप्टेंबर, २०१७ रोजी निवेदनाव्दारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याच्या बांधकामाबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या कंत्राटदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) प्रश्नांकित रस्ता राज्यसीमा ते केळवद-सावनेर-मोहवा-डोर्लो-दाभा-बाजारगांव-येरणगांव रा.मा. ३३६ चा भाग आहे. या रस्त्याच्या बाजारगाव ते येरणगाव या दरम्यानच्या ५ कि.मी. लांबीतील मजबूतीकरण करण्याचे काम जवळजवळ पूर्ण करण्यात आले आहे. गटारे दुरुस्ती,मोरीचे बांधकाम व इतर काही संकिर्ण कामे प्रगतीत आहेत. या भागात राष्ट्रीय महामार्गाच्या सुधारणेचे काम करणाऱ्या कंत्राटदारांच्या जड वाहनाच्या वहातूकीमुळे रस्ता काही भागात क्षतिग्रस्त झाला होता होता. संबंधीत कंत्राटदारानी त्यांच्या खर्चाने आवश्यक दुरुस्ती केली आहे. रस्ता वहातूकीसाठी सुस्थितीत आहे.

मुख्य अभियंता, नागपूर यांनी या कामाची तपासणी दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ नागपूर यांना करण्याबाबत आदेशित केले आहे. तपासणी अहवाल प्राप्त व्हावयाचा आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

धाररूपूर (प्रामा-२) ते धाररूपूर सिध्देश्वर कॅम्प सावळी ते केळीतांडा (प्रजिमा-२०) ह्या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(३४) * १००२१५ श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धाररूपूर (ता.औंढा, जि.हिंंगोली) रस्ता (प्रामा-२) ते धाररूपूर सिध्देश्वर कॅम्प सावळी ते केळीतांडा (प्रजिमा-२०) ह्या सिध्देश्वर धरणाकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असल्याने सदरचा रस्ता दुरुस्त करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ६ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने उक्त रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) प्रश्नाधीन रस्ता प्रजिमा-२० पासून लांबी १२.५० कि.मी. आहे. रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावर पडलेले खडडे भरण्याचे काम प्रगतीत असून डिसेंबर २०१७ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. रस्त्याच्या काही क्षतिग्रस्त लांबीतील दुरुस्तीचे व सुधारणेचे काम मंजूरी, निधी, निकष व प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे. सद्यस्थितीत रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीतपणे सुरु आहे.

देगलूर व बिलोली (जि.नांदेड) तालुक्यातील गोदावरी, मांजरा व लेंडी नद्यावरील रेती घाटावरून अवैध रेती वाहतूक होत असल्याबाबत

(३५) * १००१३३ श्री.सुभाष साबणे (देगलूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देगलूर व बिलोली (जि.नांदेड) या तालुक्यातील गोदावरी, मांजरा व लेंडी या प्रमुख नद्यावरील रेती घाटावरून रेती ठेकेदार प्रमाणापेक्षा जास्त रेती उत्खनन करून जास्त क्षमतेच्या वाहनाने वाहतूक करत असल्याचे व या रेती उपशामुळे पर्यावरण धोक्यात आल्याने पर्यावरण संरक्षण कायद्यानुसार ठेकेदारावर कारवाई करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधीनी जिल्हाधिकारी, नांदेड यांच्याकडे दिनांक १ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील अवैध रेती उपशामुळे शासनाच्या महसुलाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होऊन पर्यावरण धोक्यात आल्याने व सर्वोच्च न्यायालय तसेच हरित न्यायाधिकरणाच्या निर्देशांची अंमलबजावणी होत नसल्याने उक्त तालुक्यातील रेती लिलाव प्रकियेस स्थगिती देण्याबाबत लोकप्रतिनिधीनी शासनाकडे दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार उक्त नद्यावरील रेतीघाटावरून अवैध रेती वाहतूक करणाऱ्या ठेकेदारावर तसेच याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच लोकप्रतिनिधींच्या मागणीप्रमाणे उक्त तालुक्यातील रेती लिलाव प्रकियेस स्थगिती देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचे याबाबतचे दि.१० जुलै,२०१७ रोजीचे पत्र जिल्हाधिकारी, नांदेड यांचेकडे प्राप्त झाले आहे.

देगलूर व बिलोली तालुक्यातील ५ लिलावधारकांनी मंजूर परिमाणापेक्षा अधिक उत्खनन केल्याबाबत त्यांना रु.१,३१,९७,८००/- इतक्या दंडाची नोटीस बजावण्यात आली आहे.

गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीवर नियंत्रण ठेवणेसाठी तलाठी /नायब तहसीलदार/मंडळ अधिकारी यांचे पथकामार्फत बिलोली तालुक्यात सन २०१६-१७ या वर्षात अवैध गौण खनिज वाहतूक करणाऱ्या ६८ वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून रक्कम रु.२३,७३,३००/- इतका दंड वसूल करण्यात आला असून १४ प्रकरणात गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत. बिलोली तालुक्यात जप्त केलेल्या अवैध रेतीसाठ्याच्या लिलावातून रु.२,१६,०००/- इतका महसूल प्राप्त झाला आहे.

देगलूर तालुक्यात सन २०१६-१७ या वर्षात अवैध गौणखनिज वाहतूक करणाऱ्या ५३ वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून रक्कम रु.२३,१३,१०४/- इतका दंड वसूल करण्यात आला असून १ प्रकरणामध्ये गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. देगलूर तालुक्यात जप्त केलेल्या अवैध रेतीसाठ्याच्या लिलावातून रु.८,७०,०००/- इतका महसूल प्राप्त झाला आहे.

अवैध गौणखनिज वाहतूकीकडे अधिकारी जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करित असल्याची बाब निदर्शनास आली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

उजनी (जि.सोलापूर) धरणाच्या प्रकल्पग्रस्त गावातील रस्त्यांचा समावेश रस्ते विकास योजनेमध्ये करण्याबाबत

(३६) * १९८२८ श्री.नारायण पाटील (करमाळा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उजनी धरणासाठी करमाळा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील २९ गावांनी जमिनी दिल्या असून सन १९७६ या वर्षी तालुक्यातील ३० गावांचे धरणाच्या दोन्ही बाजूंना पूर्णवसन करण्यात आले परंतु पुनर्वसित गावांना दळण-वळणासाठी रस्ते न मिळाल्याने येथील रस्ते रस्ते विकास योजना सन २००१ ते २०२१ या

आराखड्यामध्ये अंतर्भूत करण्याबाबतचे मागणी करणारे पत्र स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २० जून, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांना दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील प्रकल्पग्रस्त गावातील ग्रामस्थांनी लोकसहभागातून शासनाच्या मदतीशिवाय दळणवळणासाठी दीड कोटी रुपये खर्च करून उभारलेला पूल यावर्षी उजनी धरण १०० टक्क्याहून अधिक भरल्याने पाण्याखाली गेला असल्याने सदर पूल संरक्षित करण्याबाबतची मागणीही स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री आणि मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे पत्राद्वारे वारंवार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार करमाळा तालुक्यातील उक्त गावातील रस्त्यांचा समावेश रस्ते विकास योजना सन २००१ ते २०२१ मध्ये करण्याबाबत तसेच या प्रकल्पग्रस्त ग्रामस्थांनी लोकसहभागातून उभारलेला पूल पुर्ववत वाहतूक योग्य करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३), (४) व (५) विषयांकित पुलाचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धततेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

करमाळा तालुक्यातील उजनी धरणामुळे बाधित झालेल्या गावातील वाड्या रस्त्यांना जोडणाऱ्या रस्त्यांचा निकष, मंजूरी अग्रक्रमानुसार रस्ते विकास योजना २००१-२१ मध्ये समाविष्ट करण्याचे नियोजन आहे.

पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या जमिनी अॅरो इंजिनिअरिंग प्रा.लि. कंपनीने गैरमार्गाने खरेदी केल्याबाबत

(३७) * ९६५९२ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या १५४५ एकर जमिनी खरेदी करून सन २००७ साली अॅरो इंजिनिअरिंग प्रा.लि. कंपनीने अॅरोसिटी मॅनहॅट हा हजारो कोटी रुपयांचा प्रकल्प सुरु केला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकल्पासाठी घेतलेल्या जमिनीपैकी ७० टक्के जमीन खारभूमी (सॉल्ट) विभागाच्या अखत्यारित येत असून या १५४५ एकर जागेपैकी केवळ ३२७ एकर जमीन विक्रीयोग्य (सेलेबल) असल्याचा दाखला नगर रचनाकार, अलिबाग यांनी सन २०११ साली दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार गैरमार्गाने जमीन खरेदी करणाऱ्या उक्त कंपनीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) तालुका पेण, जि. रायगड येथे विशेष वसाहत प्रकल्पासाठी ५९८-५२.४० हे-आर. एवढी शेतजमीन खरेदी करण्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक: टिएनसी २००८/प्र.क्र.२२/ल-९, दिनांक १६.१०.२००८ अन्वये अॅरो इंजिनिअरिंग लि. यांना परवानगी दिली आहे.

(२) सहायक संचालक नगर रचना, रायगड अलिबाग यांनी सी.आर.झेड. बाधित क्षेत्र वगळता ३२७ एकर क्षेत्रास फेज १ म्हणून लोकेशन क्लिअरन्स देण्यास हरकत नसल्याचा अहवाल संचालक, नगर रचना महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना दिनांक १.८.२००९ अन्वये सादर केला होता. तथापि, सदरहू कंपनीने प्रस्तावाच्या छाननी साठीची आवश्यक कागदपत्रे संचालक, नगररचना, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांचे कार्यालयाकडे सादर केली नसल्याच्या कारणास्तव शासनाच्या नगरविकास विभागाने दिनांक २८.११.२०११ च्या पत्रान्वये सदरहू प्रस्ताव दप्तरी दाखल केल्याचे कंपनीस कळविले आहे.

(३) व (४) सदर कंपनीने गैरमार्गाने जमीन खरेदी केल्याचे निदर्शनास आले नाही. मे.अॅरो इंजिनिअरिंग कंपनीच्या जमीन खरेदी संदर्भात अधिकार अभिलेखात नोंद घेण्यासाठी दाखल केलेल्या फेरफार नोंदीवर कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही. मात्र सदर कंपनीच्या खार जमिनीवरील अनधिकृत

कृत्यामुळे सदर कंपनीविरुद्ध केंद्र शासनाच्या सॉल्ट विभागाकडून गुन्हा दाखल करण्याची कार्यवाही करण्यात आली होती. सदर कंपनीने फसवणूक केली आहे, या कारणास्तव काही खाजगी व्यक्तींनी सदर कंपनीविरुद्ध गुन्हे दाखल केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी-कसारा-इगतपुरी-घोटी या रस्त्याच्या बांधकाम साहित्याची
मे.गॅमन कंपनीने चोरी केल्याबाबत**

(३८) * १९८२६ श्री.रूपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी-कसारा-इगतपुरी-घोटी या रस्त्याच्या कामासाठी वापरण्यात आलेल्या माती, मुरुम, खडी, दगड, रेती या ४० ते ५० कोटी रुपयांच्या बांधकाम साहित्याची मे.गॅमन कंपनीने चोरी केल्याबाबतची तक्रार लोकप्रतिनिधी पालघर/ठाणे यांनी मा.मुख्यमंत्री व महसूल मंत्री यांच्याकडे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या कामासाठी केलेल्या उत्खननाचे बनावट रॉयल्टीचे चलान मे.गॅमन व इतर खाजगी कंपन्यांनी जिल्हाधिकारी कार्यालयात जमा केले असून याप्रकरणी त्यांच्याकडून चौकशी करण्यास विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार शासनाची कोणतीही परवानगी न घेता अवैधरीत्या गौणखनिजांची चोरी करणाऱ्या उक्त कंपनीविरुद्ध व त्यांना सहकार्य करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे व या प्रकरणाबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) असे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.

(२) असे निदर्शनास आले नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत

(३९) * १०००१८ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर (जि.पालघर) तालुक्याच्या ग्रामीण भागातील नानिवली-नागझरी रस्त्यासह चिल्हार-बोईसर आणि मनोर-पालघर या रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडून रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे वारंवार अपघात होत असून या रस्त्याचे खडीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांना दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यावर्षीच्या पावसामुळे पालघर जिल्ह्यातील अनेक रस्ते नादुरुस्त झाल्यामुळे या रस्त्यावरील वाहतूक बंद करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार पालघर जिल्ह्यातील नानिवली-नागझरी, चिल्हार-बोईसर आणि मनोर-पालघर या रस्त्यांसह इतर नादुरुस्त रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) पालघर तालुक्यातील प्रजिमा क्र. ३० ते बोईसर, महागाव, आकेगवान, बऱ्हाणपूर रस्त्याचे मजबुतीकरण व रुंदीकरणाबाबत दि. १३/९/२०१७ चे लोकप्रतिनिधींचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) नाही.

मनोर-पालघर रा.मा.३४ नानवली-रावते प्रजिमा क्र. ३० हे रस्ते सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीत असून डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरण्यात आले आहेत.

रावते ते नागझरी, इजिमा ७० हा रस्ता जिल्हा परिषद, पालघर यांच्या अखत्यारीत आहे. हा रस्ता क्षतिग्रस्त झाल्याने काही कालावधीसाठी वाहतूक बंद झाली होती. तथापि आता तात्पुरत्या दुरुस्त्या करून रस्त्यावरून वाहतूक सुरु आहे.

चिल्हार-बोईसर रस्ता महाराष्ट्र औद्योगिक महामंडळाच्या अखत्यारीत आहे. रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

(३), (४) व (५) सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या, ग्रामविकास विभागाच्या व उद्योग विभागाच्या अखत्यारीतील रस्त्याच्या काही लांबीत डांबरीकरण व सुधारणा करण्याची कामे करणे आवश्यक आहे. ही कामे मंजूरी, निधी, निकष व प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

सद्यस्थितीत रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरून व इतर आवश्यक दुरुस्तीची कामे करून रस्ते वाहतुकीस सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहेत.

कोल्हापूर प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने मॅक्सीकॅबचे परवाने दिल्याबाबत

(४०) * १८४४० श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.उल्हास पाटील

(शिरोळ) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मॅक्सीकॅबला परवानगी नसतांना कोल्हापूर प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने ५० मॅक्सीकॅबचे परवाने दिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार मॅक्सीकॅबला परवानगी नसतांना कोल्हापूर प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातून मॅक्सीकॅबचे परवाने देणाऱ्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वर्सावा अंधेरी (मुंबई) येथील श्री.साई गृहनिर्माण संस्थेने मुद्रांक व नोंदणी शुल्क न भरता सदनिका विक्री केल्याबाबत

(४१) * १५९२१ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्सावा अंधेरी येथील श्री.साई गृहनिर्माण संस्था मर्यादित (प्लॉट नं.१६ अंधेरी (प.), मुंबई-५३) या संस्थेतील अनेक सभासदांनी सदनिका विक्री केल्या असून त्यावरचा शासनाचा मुद्रांक व नोंदणी शुल्क न भरता या सदनिका संस्थेने संबंधितांच्या नावावर केल्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संस्थेच्या सभासदांनी व प्रशासकांनी संबंधिताकडून शासनाचा मुद्रांक व नोंदणी शुल्क वसूल करण्याबाबतची मागणी दिनांक १७ जून, २००८ व ८ फेब्रुवारी, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास मुद्रांक जिल्हाधिकारी, मुंबई यांच्याकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुद्रांक जिल्हाधिकारी, (अंमलबजावणी-२) मुंबई यांनी ज्या सभासदांनी मुद्रांक व नोंदणी शुल्क भरले नाही, त्या सभासदांची यादी दिनांक ८ फेब्रुवारी, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास शासनास सादर केली असून त्यानंतरही सादर शुल्क संबंधितांनी भरले नाही आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त मुद्रांक व नोंदणी शुल्क संबंधितांकडून वसूल करण्याबाबत तसेच शुल्क न भरता सदनिका संबंधितांच्या नावावर करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) या संदर्भातील दिनांक ०८ फेब्रुवारी २०१७ रोजीचे पत्र मुद्रांक जिल्हाधिकारी (अंमलबजावणी-१) यांना प्राप्त झाले आहे.

(३) व (४) मुद्रांक जिल्हाधिकारी, अंमलबजावणी-१ यांनी दिनांक २३/११/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये श्री.साई सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या अध्यक्षांना पत्र देऊन

त्याबाबतची माहिती १५ दिवसांत सादर करावी अन्यथा महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाचे कलम ६८ व ६८A नुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल असे कळविले आहे. दस्त सादर केल्यावर ते तपासून त्यात मुद्रांक शुल्क चुकविले आहे अथवा कमी पडले आहे हे निर्धारित करून त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

धर्माबाद (जि.नांदेड) तालुक्यातील पशुवैद्यकीय दवाखान्यांना औषधांचा पुरवठा बंद असल्याबाबत

(४२) * १८१८७ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धर्माबाद (जि.नांदेड) तालुक्यातील ५ पशुवैद्यकीय दवाखान्यांना गत दीड वर्षांपासून शासनाच्या दुर्लक्षामुळे औषधांचा पुरवठा बंद असून त्यामुळे तालुक्यातील सुमारे ३१ हजार ८५ पशुधनाचे आरोग्य धोक्यात आले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील पशुवैद्यकीय दवाखान्यातील कर्मचाऱ्यांची अनेक पदे रिक्त असल्याने पशुवैद्यकीय आरोग्य यंत्रणावर त्याचा परिणाम झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार पशुधनाच्या विविध रोगांवर लागणारी लसीकरणाची लस व औषधांचा पुरवठा या दवाखान्यांना करण्याबाबत व या दवाखान्यातील रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कटकनाशकाच्या फवारणीमुळे विषबाधा होऊन शेतकऱ्यांचा झालेला मृत्यू
 (४३) * १५०७८ श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.विजय वडेहीवार
 (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर),
 श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे
 (कळमनुरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर),
 श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.संदीप नाईक
 (ऐरोली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे),
 अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अतुल भातखळकर (चांदिवली पूर्व), श्री.अजय
 चौधरी (शिवडी), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.छगन भुजबळ
 (येवला), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.ज्ञानराज चौगुले (उमरगा), श्री.प्रकाश
 फातर्पकर (चेंबूर), श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.पांडुरंग बरोरा
 (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.राहुल
 जगताप (श्रीगांदा), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब)
 पाटील (एरंडोल), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव),
 श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.कुणाल
 पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी
 (रामटेक), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.अजित पवार (बारामती),
 श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.सुरेश
 धानोरकर (वरोरा), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा
 माजिवडा), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), अॅड.वारीस पठाण (भायखळा), श्री.हरिष
 पिंपळे (मुर्तिजापूर), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.नारायण कुचे (बदनापूर),
 श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.चंद्रकांत सोनवणे
 (चोपडा), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.नारायण पाटील (करमाळा), डॉ.आशिष
 देशमुख (काटोल), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.त्र्यंबकराव
 भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड),

श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी), श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), प्रा.(श्रीमती) मेधा कुलकर्णी (कोथरुड), श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.मोहन फड (पाथरी), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर), श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.अमित झनक (रिसोड), डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा), श्री.राहूल कुल (दौंड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.बळीराम सिरसकार (बाळापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील यवतमाळ, अकोला, नागपूर व अमरावती जिल्ह्याच्या परिक्षेत्रातील कापूस पिकावर नियमित फवारणीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या 'प्रोफेसर सुपर' या कीटकनाशकाच्या फवारणीमुळे सुमारे ३५ कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांचा विषबाधेमुळे मृत्यू झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अकोला येथील औद्योगिक वसाहतीमधील दोन गोदामातून विना परवाना किटकनाशकांचा साठा गुण नियंत्रण विभागाने जप्त केला असल्याची बाब दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त किटकनाशक बनविणाऱ्या कंपन्यांची शहानिषा न करता त्यांना मंजूरी देणारे आणि त्याचे प्रमाणीकरण न तपासताच त्याचा उपयोग करू देणारे अधिकारी दोषी असून किटकनाशक व्यवस्थापन कायदा

मंजूर करण्याची मागणी राज्य शासनच्या वसंतराव नाईक शेतकरी स्वावलंबन मिशनच्या अध्यक्षांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कीटकनाशकाच्या फवारणीमुळे बाधित झालेल्या विदर्भातील शेतकरी व शेतमजूर यांची कर्करोग तपासणी करण्यात यावी व निदान करावे अशी मागणी सार्वजनिक संस्था व संघटनांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून आपदग्रस्तांना आर्थिक मदत देण्याबाबत, किटकनाशके विकणाऱ्या उक्त कंपन्यांवर तसेच जबाबदार अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत, किटकनाशक व्यवस्थापन कायदा मंजूर करण्याबाबत व बाधित झालेल्या शेतकरी/शेतमजूर यांची कर्करोग तपासणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) विदर्भातील सदर नमूद जिल्ह्यांच्या परिक्षेत्रात ३८ शेतकरी व शेतमजुरांचे झालेले मृत्यू हे "प्रोफेसर सुपर" या किटकनाशकाच्या फवारणीमुळे विषबाधा होऊन झाल्याचे आढळून आलेले नाही. सदरचे मृत्यू हे वेगवेगळ्या किटकनाशकांची हाताळणी करताना विषबाधा होऊन झालेले आहेत.

(२) अकोला येथील औद्योगिक वसाहतीमधील दोन गोदामांमधून केमीनोवा कंपनीचा खते व किटकनाशकांचा २८.५० टनाचा व रु. २.६८ कोटी रकमेचा विना परवाना साठा गुण नियंत्रण विभागाने जप्त केलेला आहे, हे खरे आहे.

(३) यासंदर्भात, वसंतराव नाईक शेतकरी स्वावलंबन मिशनच्या अध्यक्षांचे पत्र प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(४) शेतकरी व शेतमजूर यांची कर्करोग तपासणी करण्यासंदर्भात, सार्वजनिक संस्था व संघटना यांच्या मागणीचे पत्र प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(५) विषारी किटकनाशकांची फवारणी करताना विषबाधा होऊन मृत झालेल्या शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना गोपीनाथ मुंडे शेतकरी अपघात विमा योजने अंतर्गत रु.२ लाखाची विमा रक्कम मिळवून देण्याचा आणि मृत शेतमजुरांच्या कुटुंबियांना मुख्यमंत्री सहाय्यता निधीतून रु. २ लाखाची आर्थिक मदत देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यानुषंगाने कार्यवाही चालू आहे.

किटकनाशक कायदयातील तरतुदींच्या उल्लंघनाबाबत दोषी किटकनाशक उत्पादक कंपन्या, वितरकांवर व विक्रेत्यांवर कायदेशीर कारवाया

करण्यात आलेल्या आहेत. कृषी विकास अधिकारी तथा परवाना अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांना निलंबित करण्यात आलेले आहे.

किडनाशक व्यवस्थापन विधेयक, २०१७ संसदेमध्ये सादर करण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या विचाराधीन आहे.

यवतमाळ जिल्ह्यात महसूल, आरोग्य व कृषी या विभागांच्या संयुक्त विद्यमाने ९ तालुक्यांमध्ये शेतकरी व शेतमजुरांच्या आरोग्याची तपासणी करण्याकरीता आरोग्य शिबिरे घेण्यात आलेली आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जव्हार व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील बेकायदेशीर कोळंबी
प्रकल्पांवर कारवाई करण्याबाबत**

(४४) * १००३४९ डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्याच्या किनारपट्टीवरील अनेक कोळंबी प्रकल्पांनी नियमबाह्यरित्या अतिक्रमण करून तिवरांची झाडे तोडल्याने पर्यावरणाची हानी झाली असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जव्हार व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्याच्या किनारपट्टीवर १०४ बेकायदेशीर कोळंबी प्रकल्प असून त्यांनी वाटप केलेल्या क्षेत्रापेक्षा सोयीच्या गटात अतिक्रमण केल्याने खारट पाण्याची पातळी वाढू लागल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार या बेकायदेशीर कोळंबी प्रकल्पावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), (४) व (५) पालघर जिल्ह्यातील जव्हार तालुक्यात कोळंबी प्रकल्प कार्यरत नाहीत. मात्र डहाणू तालुक्यात एकूण १०४ कोळंबी प्रकल्पधारकांना भाडेपट्ट्याने जमिनी मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. एकूण १०४ कोळंबी प्रकल्पांपैकी ८५ प्रकल्प सद्यःस्थितीत सुरु आहेत. सदर प्रकल्पांची तपासणी पथका द्वारे तपासणी करण्यात येत असून, एकूण ८५ पैकी ७० प्रकल्पांची तपासणी पूर्ण झाली आहे. सदर ७० प्रकल्पांपैकी ४३ प्रकरणांत शर्तभंग झाल्याचे आढळून आले आहे. तसेच सदर तपासणी दरम्यान विनापरवाना ५० कोळंबी प्रकल्प कार्यरत असल्याचे आढळून आले होते. प्रस्तुत प्रकरणी शर्तभंग झालेल्या ४३ प्रकरणांत तातडीने आदेश पारीत करून सत्वर अंमलबजावणी करणेबाबत सहा.जिल्हाधिकारी, डहाणू यांना तसेच तपासणी दरम्यान आढळून आलेल्या ५० विना परवाना कोळंबी प्रकल्प धारकांना तटीय जलकृषी प्राधिकरण अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार कारवाई करणेबाबत सहा.आयुक्त मत्स्यव्यवसाय ठाणे (पालघर) यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत. तपासणी झालेल्या प्रकल्पांमध्ये पट्टेधारक यांनी सोयीच्या गटात अतिक्रमण केल्याचे तसेच खारफुटी व कांदळवनाची तोड झाल्याचे आढळून आलेले नसून, सदर प्रकल्पांमुळे खारट पाण्याची पातळी वाढू लागली, अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

तुळशी व पाले (जि.रत्नागिरी) ग्रामपंचायत हद्दीतील बाणकोट-पंढरपूर राज्य मार्गाची झालेली दुरवस्था

(४५) * १००४३९ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तुळशी व पाले (जि.रत्नागिरी) ग्रामपंचायत हद्दीतील बाणकोट-पंढरपूर राज्य मार्गाची दुरवस्था झाली असल्याने अपघातांच्या प्रमाणात दिवसेंदिवस वाढ होत असल्याचे दिनांक १० ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंडणगड शहरापासून पाले गावापर्यंतच्या सहा किमीच्या अंतरातील रस्त्याच्या दुरुस्तीच्या कामाकडे बांधकाम विभागाने गत अनेक वर्षांपासून दुर्लक्ष केले असून या रस्त्याच्या बाजुपट्ट्या खचलेल्या असून पावसाच्या पाण्याचा निचरा होण्यासाठी गटारांचा अभाव असल्याने रस्त्यावर पाणी साचून वाहनांना रस्त्याचा अंदाज येत नसल्याने वाहनांच्या अपघातांची शक्यता वाढली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त रस्त्याच्या दुपदरीकरणासह तातडीने रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबतचे निवेदन ग्रामस्थांनी बांधकाम विभागाच्या कार्यालयात दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर निवेदनानुसार उक्त रस्त्याच्या दुपदरीकरणासह रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्नांकित रस्ता प्रमुख राज्य मार्ग क्र. १५ चा भाग आहे. तुळशी ते पाले या गावादरम्यान या रस्त्याची लांबी ८.२० कि.मी. आहे.

रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरण्याचे काम व इतर आवश्यक दुरुस्तीची कामे हाती घेण्यात आली आहेत. रस्ता वाहतुकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

हा रस्ता राष्ट्रीय मार्ग म्हणून केंद्र शासनाने घोषित केला आहे. या रस्त्याचे हस्तांतरण केंद्र शासनाकडे करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. रस्त्याची सुधारणा करणे व इतर आवश्यक कामे केंद्र शासनामार्फत होणे अपेक्षित आहेत.

उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथे बनावट सनद तयार करून

भूखंडाची खरेदी केल्याबाबत

(४६) * १५७४६ श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्रीमती ज्योती कलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उल्हासनगर, चोपडा कोर्ट येथील प्लॉट नं.१२८, १३०, ६२०, ६२१ चालता क्र.२१८, २१९, शिट क्र.७६, भू.क्र.८८७२ या महाराष्ट्र शासनाच्या जमिनीची सेवलदास वरियलदास बिजलानी यांच्या नावाने बनावट सनद तयार करून हे भूखंड हडप करण्याचा प्रयत्न केल्याप्रकरणी घनश्यामदास प्रेमचंद तुनीया, राजेश गुरुदासमल दुधानी, मुकेश दुधानी, चंदर लालचंद, किशनचंद करमचंद लाहोरी, उपविभागीय कार्यालयाचे वरिष्ठ लिपिक पी.आर.गायकवाड, श्रीमती आर.के.पमनानी इत्यादी ९ भूमाफियांविरोधात जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी गुन्हा दाखल करण्याचे आदेश उपविभागीय अधिकारी, उल्हासनगर यांना दिल्याचे दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तत्कालीन उपविभागीय अधिकारी यांनी शासनास सादर केलेल्या अहवालामध्ये स्पष्टपणे खोटी कागदपत्रे तयार करून हा भूखंड गैरव्यवहार केल्याचे नमूद केले असतानाही या अहवालाची संबंधितांनी हेतुपुरस्पर दखल घेतली नाही आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हाधिकारी यांच्या उक्त आदेशाप्रमाणे किती दिवसांनी व कोणत्या पोलीस स्टेशनमध्ये या ९ जणांविरुद्ध लेखी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून या भूखंड गैरव्यवहारास सहाय्य करणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर तसेच इतर संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी दि. २६/१०/२०१७ च्या पत्रान्वये दिलेल्या आदेशानुसार ७ जणांविरुद्ध मध्यवर्ती पोलीस ठाणे, उल्हासनगर येथे दि. १०/११/२०१७ रोजी गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे.

(४) दोन कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मिहान प्रकल्प, नागपूर येथील शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या
विकास कामामध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(४७) * ९८३९४ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मिहान प्रकल्प, नागपूर येथील शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या विकास कामासाठी निविदा न काढता मर्जीतील कंत्राटदारांना कामे देता यावी यासाठी कार्यकारी अभियंता यांनी १.२५ कोटीच्या कामाचे ४२ तुकडे करून कागदोपत्री ३ लाखाच्या आत काम दर्शविल्याचे दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर यांना ५० लाखापर्यंतच्या कामाचे कार्यादेश देण्याचा अधिकार असल्याने त्यांनी आपल्या अधिकार पदाचा दुरुपयोग करून व कंत्राटदाराशी संगनमत करून गैरव्यवहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार सदरहू बेकायदा मंजूरी दिलेल्या विकास कामाची मान्यता त्वरीत रद्द करून संबंधित अधिकारी व कंत्राटदार यांचे विरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मिहान प्रकल्प, नागपूर येथील शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या विकास कामासाठी कार्यकारी अभियंता, सा. बां. (विद्युत) विभाग, नागपूर यांनी रुपये ४५.१५ लक्ष इतक्या रकमेची १६ अंदाजपत्रके केलेली आहेत. त्यापैकी उपभोक्ता विभागाकडून प्राप्त तातडीच्या निकडीनुसार फक्त ८ कामांची निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून कार्यारंभ आदेश देण्यात आले असून, सदर कामे प्रगतिपथावर आहेत.

(२) मुख्य अभियंता(विद्युत), सा. बां. विभाग, मुंबई यांनी इंजीनियरींग कॉलेज, नागपूर येथील विद्युतीकरणाच्या कामाच्या निविदेबाबतच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करणेबाबत अधीक्षक अभियंता, सा. बां. प्रादेशिक (विद्युत) मंडळ, पुणे यांना आदेशीत केले आहे व त्यानुषंगाने पुढील कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३), (४) व (५) या प्रकरणाची शासनाने अद्याप चौकशी केलेली नाही.

कागल, शाहूवाडी व राधानगरी (जि.कोल्हापूर) तालुक्यांमध्ये अवैध गौणखनिज उत्खनन सुरु असल्याबाबत

(४८) * १००६६४ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कागल, शाहूवाडी व राधानगरी (जि.कोल्हापूर) तालुक्यांमध्ये मुरुम, दगड, माती यांचे विनापरवाना उत्खनन सुरु असल्याने शासनाच्या महसुलाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त तालुक्यात अवैध उत्खनन करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) कागल, शाहूवाडी व राधानगरी या तालुक्यांमध्ये अवैध गौणखनिज उत्खनन व वाहतूकीची काही प्रकरणे दृष्टोपत्तीस आलेली आहेत. गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/ वाहतुकीवर प्रभावीपणे नियंत्रण राखण्याकरीता भरारी पथके स्थापन करण्यात आली असून या पथकांद्वारे आकस्मिक तपासणी करून गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूक प्रकरणी दंडात्मक कार्यवाहीद्वारे कागल, शाहूवाडी व राधानगरी या तालुक्यांत दि.१/४/२०१७ ते दि.३१/१०/२०१७ अखेर २२ प्रकरणांमध्ये रु.२,१७,७३०/- इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तीर्थक्षेत्र आळंदी (ता.खेड, जि.पुणे) येथे नवीन
बस स्थानक मंजूर करण्याबाबत**

- (४९) * १००३७४ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) तीर्थक्षेत्र आळंदी (ता.खेड, जि.पुणे) येथे एस.टी महामंडळाच्या मालकीची ०२ हेक्टर मोकळी जागा विनावापर पडून आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या मोकळ्या जागेत अतिक्रमण न होण्यासाठी तसेच संपूर्ण राज्यातून तीर्थक्षेत्रात येणाऱ्या शकडो भाविकांच्या सोयीसाठी सुसज्ज असे नवीन बस स्थानक बांधण्यास मंजूरी मिळण्याबाबत लेखी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास मा.परिवहन मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने आळंदी येथे नवीन बस स्थानक मंजूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) नाही.

सदरची जागा यात्रा कालावधीत वापरली जाते.

- (२) होय.
- (३) लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने तपासणी करून कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील मौजे सुळेवाडी (ता.सिन्नर) व मौजे भरवीर बु. व भंडारदरावाडी (ता.इगतपुरी) या गावांना स्वतंत्र महसुली दर्जा देण्याबाबत

- (५०) * ९५९८८ श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे सुळेवाडी (ता.सिन्नर, जि.नाशिक) हे स्वतंत्र महसुली गाव होण्यासाठी ग्रामपंचायत सुळेवाडी व स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जुलै, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान तहसिलदार सिन्नर व जिल्हाधिकारी नाशिक यांचेकडे लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, मौजे भरवीर बु. व भंडारदरावाडी (ता.इगतपुरी, जि.नाशिक) हि स्वतंत्र महसुली गावे होणेबाबत ग्रामस्थांची व लोकप्रतिनिधींची मागणी असून सादर गावांचे विभाजन करण्यासाठी विहित नमुन्यातील प्रस्ताव जिल्हाधिकारी नाशिक यांचेकडे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मौजे सुळेवाडी (ता.सिन्नर) व मौजे भरवीर बु. व भंडारदरावाडी (ता.इगतपुरी) या गावांना स्वतंत्र महसुली दर्जा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

तहसिलदार, सिन्नर जि.नाशिक यांचेकडे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

- (२) प्रमाणित नोंदीनुसार मौजे भरवीर बु. या महसुली गावाचे विभाजन करून भंडारदरावाडी (ता.इगतपुरी, जि.नाशिक) या नावांने स्वतंत्र महसुली गाव घोषित करण्यात आले आहे.
- (३) मौजे सुळेवाडी (ता.सिन्नर, जि.नाशिक) हे स्वतंत्र महसुली गाव घोषित करण्याबाबत तहसिलदार, सिन्नर यांचेकडून जिल्हाधिकारी, नाशिक यांना प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील तरतूदीनुसार जिल्हाधिकारी, नाशिक यांचेकडून पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यातील रस्त्यांचे निकृष्ट
दर्जाचे बांधकाम केल्याबाबत**

(५१) * १६१८६ श्री.मनोहर भोईर (उरण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यात विविध फंडातून सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जिल्हा परिषदेमार्फत बांधण्यात आलेले मुख्य रस्ते व अंतर्गत रस्त्यांचे निकृष्ट दर्जाचे बांधकाम केल्यामुळे रस्त्यांची दुरवस्था झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या रस्त्यांच्या निकृष्ट बांधकामांची तक्रार वरिष्ठ अधिकाऱ्यांसह मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे सीटू संघटनेने दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या तक्रारीनुसार अद्याप कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून दोषींवर तातडीने कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) असे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यात नाविन्यपूर्ण योजनेंतर्गत प्रोजेक्टर पुरविण्याच्या
कामात झालेला गैरव्यवहार**

(५२) * १८८१७ श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला जिल्ह्यात नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत सर्व उपविभागीय कार्यालयांना १४ प्रोजेक्टर पुरविण्याबाबत जिल्हाधिकारी, अकोला यांचेकडून दिनांक २२ जून, २०१६ रोजी कळविले असतांनादेखील प्रत्यक्षात ३ महिन्यापूर्वीच म्हणजेच दिनांक २५ एप्रिल, २०१६ रोजी बी.बी.एंटरप्रायझेस कंपनीने प्रोजेक्टर पुरविल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजनेअंतर्गत पुरविण्यात आलेल्या प्रोजेक्टरबाबत पुरवठा आदेश देण्याची नोंद नसतांनादेखील देयक काढण्यासाठी दिनांक ११ मार्च, २०१६ रोजीचा उल्लेख करण्यात येऊन दिनांक ४ मे, २०१६ रोजी बी.बी. एंटरप्रायजेसला देयकांची नोंद घेण्यात आल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार उक्त प्रकरणातील दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) असे निदर्शनास आले नाही. अकोला जिल्ह्यात सर्व उपविभागीय अधिकारी कार्यालये व तहसिल कार्यालये यांच्यासाठी प्रत्येकी १ व जिल्हाधिकारी कार्यालयासाठी ३ असे एकूण १४ एल. सी. डी. प्रोजेक्टर पुरविण्याबाबत मे. बी. बी. एंटरप्रायजेस, नांदेड यांना जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या दि.११.०३.२०१६ च्या पत्रान्वये आदेश देण्यात आले होते. सदर पुरवठादाराने दि. ०४.०५.२०१६ रोजी देयक कार्यालयास सादर केल्यानंतर आयकर वसुलीची रक्कम कपात करून उर्वरित रक्कम पुरवठा धारकास दि.२७.०५.२०१६ रोजी आर. टी. जी. एस द्वारे अदा करण्यात आली आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर-जबलपूर या राष्ट्रीय महामार्गावरील कन्हान
नदीवरील पुलाच्या बांधकामाबाबत**

(५३) * १००६९१ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर-जबलपूर या राष्ट्रीय महामार्गावरील कन्हान नदीवरील ब्रिटीशकालीन पुलाला पर्याय म्हणून नवीन पुलाच्या बांधकामाला सुरुवात करण्यात आली असून सदर पुलाचे बांधकाम अत्यंत संधगतीने सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरस्थितीत अतिरिक्त क्षमतेने भरलेल्या जड वाहनांची वाहतूक ही जुन्या पुलावरून सुरु असून तो पुल जीर्ण झाला असल्यामुळे केव्हाही अपघात होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर पुलाचे बांधकाम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत तसेच संधगतीने बांधकाम करण्याच्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे, पुलाच्या ८ गाळ्यांपैकी ३ गाळ्यांचे डेकस्लॅबपर्यंत काम पूर्ण झाले असून २ गाळ्यांचे डेकस्लॅबचे बांधकाम प्रगतीत आहे. सदरस्थितीत पुलाचे ५३% बांधकाम पूर्ण झाले असून फेब्रुवारी २०१८ अखेर काम पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

(२) सदरील पूलावरून जड वाहतूक बंद करण्यात आली असून पोलीस उपायुक्त, वाहतूक, नागपूर यांनी पर्यायी मार्गाने वाहतूक वळविली आहे. जुन्या पुलाच्या दुरुस्तीचे काम हाती घेण्यात आले आहे.

(३) व (४) कामाची गती संध असल्याने कंत्राटदारास कंत्राट संपुष्टात आणण्याची नोटीस दिल्यानंतर कंत्राटदाराकडून काम पूर्ण करण्याचा कालबद्ध कार्यक्रम घेण्यात आला व त्यानुसार दि. २८ फेब्रुवारी, २०१८ पर्यंत बांधकाम पूर्ण करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे येथील तहसिलदारांना लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाच्या
अधिकाऱ्यांनी केलेली अटक**

(५४) * १५२०४ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे येथील तहसिलदार श्री.भदाणे यांनी काशीमिरा गावातील सर्व्हे क्र. ५६ आणि ५९ या जमिनीला अकृषक परवानगी देण्यासाठी व त्याबाबतचा आदेश काढण्यासाठी संबंधिताकडे दहा लाख रुपयांची मागितलेली लाच त्यांच्या चालकामार्फत स्विकारतांना लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी पकडल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ च्या तिसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर तहसिलदारावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मौजे काशी, मिरारोड, जि.ठाणे येथील सर्व्हे नं ५६ व ५९ चा हिस्सा नं ३, ४ व ६ या जमिनीच्या अकृषिक परवानगीसाठी लाचेची मागणी करून लाच मध्यस्थामार्फत स्वीकारल्याप्रकरणी श्री.किसन भदाणे, तत्का. तहसिलदार ठाणे यांच्याविरुद्ध लाचलुचपत प्रतिबंधक कायदा, १९८८ चे कलम ७, १२, १३(१) (ड) सह १३ (२) अन्वये दिनांक १८.१०.२०१७ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. उक्त प्रकरणी श्री. भदाणे यांना दिनांक

१८.१०.२०१७ रोजी अटक करण्यात आली. श्री. भदाणे यांना शासन दिनांक ३१/१०/२०१७ रोजीच्या आदेशान्वये अटकेच्या दिनांकापासून शासन सेवेतून निलंबित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोंढवा सासवड (जि.पुणे) मार्गावरील बोपदेव घाटातील
रस्त्याचे रुंदीकरण करण्याबाबत**

(५५) * ९८९४० प्रा.(श्रीमती) मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोंढवा सासवड (जि.पुणे) मार्गावरील बोपदेव घाटातील रस्ता अरुंद व नागमोडी वळणाचा असून ठिसूळ झालेल्या दरडी व तुटलेले सुरक्षा कठडे यामुळे रस्त्याची दुरुवस्था होऊन रस्ता वाहतुकीस अत्यंत धोकादायक झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या मार्गावर मोठ्या प्रमाणात वर्दळ राहत असून घाटातील धोकादायक वळणामुळे तसेच दरडी कोसळून मार्गावर अनेक अपघात झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याचे रुंदीकरण करण्याबाबत व मार्गावर सुरक्षा कठडे बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) रस्त्याच्या वाहतूक वर्दळीचा विचार करता रस्ता रुंदीकरण करण्याची आवश्यकता नाही. प्रश्नांकित बोपदेव घाटाच्या लांबीत सुरक्षा कठडे बसविण्याचे

काम मंजूरी प्राधान्यक्रम व निधीच्या उपलब्धतेनुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे. सदयस्थितीत रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरून रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वैनगंगा (जि.भंडारा) नदीच्या प्रवाहात वाहून गेलेल्या सुपीक जमिनीचा मोबदला शेतकऱ्यांना मिळण्याबाबत

(५६) * १०१२१२ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यातील वैनगंगा नदीच्या पात्रात पूराने वाहून गेलेल्या शेकडो एकर सुपीक शेतजमिनींचा मोबदला मिळण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.महसूल मंत्री यांना निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार वैनगंगा नदीच्या पात्रात पूराने वाहून गेलेल्या शेकडो एकर सुपीक शेतजमिनींचा मोबदला शेतकऱ्यांना मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) सदर बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(२) (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील क्रशरद्वारे वाळू तयार करणाऱ्या कारखान्यांमुळे होत असलेले प्रदुषण

(५७) * ९५९३२ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील ऐनी पैकी करंजवाडी (ता.शाहूवाडी) धारुवाडा, काळम्मावाडी व लिंगाचीवाडी (ता.राधानगरी) येथे पांढऱ्या व तपकिरी दगडापासून क्रशरद्वारे वाळू तयार करण्याचे कारखाने आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, क्रशरद्वारे वाळू तयार करण्यासाठी घातक रसायने वापरण्यात येत असून तयार केलेली वाळू धुतल्यामुळे दुषित होणारे पाणी ओढ्यातून थेट दूधगंगा नदीपात्रात सोडले जात असल्यामुळे या दुषित पाण्यामुळे जलचर प्राणी, नदीकाठावरील नागरिक व पाळीव जनावरे यांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार संबंधित कंपन्यांच्या व्यवस्थापकांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे ऐनी पैकी धाऊरवाडी (करंजवाडी), ता. राधानगरी येथे सर्व्हे नं. २४१ वर ४.९५ हे. आर. क्षेत्र याठिकाणी सिलिका सॅन्ड या खनिजाचा खाणपट्टा २० वर्षांच्या कालावधीसाठी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि. २१/११/२००९ रोजीच्या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आला असून ही मुदत दि. ८/३/२०३० पर्यंत आहे. तसेच सदर खाणपट्ट्यास महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ यांची मंजूरी प्राप्त असून त्याची मुदत दि. ३१/३/२०१८ पर्यंत आहे. याठिकाणी पांढऱ्या व तपकिरी दगडापासून क्रशरद्वारे वाळू तयार करण्याचा कारखाना सुरु होता. सदर कारखान्यासाठी क्रशरद्वारे वाळू तयार करण्यासाठी वापरले जाणारे पाणी हे टाक्यांमध्ये साठविले जात होते. सदर टाक्यांमधून पाण्याची गळती झाल्याने पाणी ओढ्यामार्फत नदीला मिळाले. नदीला मिळालेल्या पाण्याचे नमुने उपप्रादेशिक अधिकारी, प्रदुषण नियंत्रण महामंडळ, कोल्हापूर यांच्याकडे तपासणीसाठी पाठविण्यात आले असून तपासणी अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

सदर खाणपट्टाधारकास देण्यात आलेले वाहतूक पास व पाणी उपसा करणारी दोन यंत्रे जप्त करण्यात आलेले असून कारखान्यातून पांढऱ्या व तपकिरी दगडापासून क्रशरद्वारे तयार वाळूचे धुण्याचे काम बंद करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कृष्णा व वारणा (ता.वाळवा, जि.सांगली) नदीकाठावरील हजारो एकर उस क्षेत्रावर हुमणी अळीचा झालेला प्रादुर्भाव

- (५८) * ९८९७० डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कृष्णा व वारणा (ता.वाळवा, जि.सांगली) नदीकाठावरील हजारो एकर उस क्षेत्रावर हुमणी अळीचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे ऊसाचे पीक धोक्यात आले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच वादळी वाऱ्यासह झालेल्या पावसामुळेही येथील ऊस पीकांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार उस पिकांच्या नुकसानीचे पंचनामे करून बाधीत शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) या भागातील एकूण २४,४२३ हेक्टर क्षेत्रापैकी केवळ ४१३ हेक्टर क्षेत्रावर हुमणी अळीचा प्रादुर्भाव झाला असल्याचे आढळून आले असून सदरचे संपूर्ण क्षेत्र उपचारित करण्यात आले आहे. तसेच सदर किडीच्या प्रादुर्भावाची तीव्रता ही ५-१० टक्के असल्याने पीक धोक्यात आले नाही.

(२) नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आदिवासी व अनुसूचित जातीच्या शेतकऱ्यांना वाटप करण्यात आलेल्या गाई-म्हशीबाबत

(५९) * ९७१६४ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या पशुसंवर्धन विभागाकडून सन २००१ पासून आदिवासी व अनुसूचित जातीच्या शेतकऱ्यांना रोजगारासाठी विशेष घटक योजने अंतर्गत गाई-म्हशी वाटप करण्यात आलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१६ पर्यंत २ हजार ३७२ गाई-म्हशींचे वाटप करण्यात आले असून या योजनेसाठी आतापर्यंत ११ कोटींचा निधी खर्च करण्यात आलेला आहे, तसेच सदर योजनेअंतर्गत वाटप करण्यात आलेल्या गाई-म्हशी या ५ ते ७ वर्षे वयाच्या असल्याने त्यांची दूध देण्याची क्षमता घटत आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर योजनेची कॅगने माहे जुलै, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान तपासणी केली असता यामध्ये अनेक गैरव्यवहार झाले असल्याचे निदर्शनास आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नसून, सदर योजनेअंतर्गत सन २००१ ते २०१६ पर्यंत राज्यात एकूण ७३,२८० दुधाळ जनावरांचे (गाई व म्हशी) वाटप करण्यात आलेले असून त्यासाठी रु.१४१.१२ कोटी निधी खर्च करण्यात आलेला आहे.

सदर योजनेअंतर्गत वाटप करण्यात आलेल्या गाई-म्हशी या ५ ते ७ वर्षे वयाच्या असल्याने त्यांची दूध देण्याची क्षमता घटत आलेली आहे हे खरे नाही.

(३) सदर योजनेचे महालेखापाल यांनी माहे जुलै, २०१७ मध्ये आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे कार्यालय तसेच नागपूर विभागातील ६ जिल्ह्यांचे सन २०११-१६ याकालावधीचे लेखापरिक्षण केले आहे हे खरे असून, लेखा परिक्षणामध्ये गैरव्यवहार झाला असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यात करमणूक शुल्काची थकबाकी असल्याबाबत

- (६०) * १५८७३ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ठाणे जिल्ह्यातील केबलचालक, डीटीएच, मल्टीप्लेक्स, सिंगल स्क्रिन थिएटर यांचेकडे सुमारे १२ कोटींचा करमणूक कर थकीत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 - (३) असल्यास, चौकशीनुसार सदर थकीत कराची रक्कम वसूल करण्याबाबत तसेच कर थकविणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) माहे ऑक्टोबर, २०१७ अखेर ठाणे जिल्ह्यातील डी.टी.एच., मल्टीप्लेक्स व सिंगल स्क्रिन थिएटर यांचेकडे करमणूक शुल्काची थकबाकी शिल्लक नसून संबंधित स्थानिक केबल परिचालक (L.C.O.) यांचेकडे रु. १३३४.६३ लक्ष इतकी थकबाकी शिल्लक आहे. त्यापैकी रु. ७५०.१९ लक्ष इतक्या रकमेच्या प्रकरणांसंदर्भात विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांचेकडे संबंधित स्थानिक केबल परिचालक (L.C.O.) यांनी अपिल दाखल केले आहे. उर्वरीत रु.५८४.४४ लक्ष रकमेच्या प्रकरणांसंदर्भात संबंधित थकबाकीदार स्थानिक केबल परिचालक (L.C.O.) यांच्या जोडण्या बंद करण्याबाबत बहुविध यंत्रणा परिचालक (M.S.O.) यांना जिल्हाधिकारी कार्यालय, ठाणे यांनी कळविले आहे. तसेच, संबंधित थकबाकीदार स्थानिक केबल परिचालक (L.C.O.) यांना महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या तरतुदीन्वये नोटीसा देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक येथील प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातील स्वयंचलीत वाहन
तपासणी प्रणाली हॅक झाल्याबाबत**

(६१) * ९५९६३ श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय

परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथील प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातील स्वयंचलीत वाहन तपासणी केंद्रात वाहन न आणताच योग्यतेचे प्रमाणपत्र यंत्रणा हॅक करून देण्यात येत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नाशिक प्रादेशिक परिवहन कार्यालयात वाहनांच्या योग्यतेची तपासणी करण्यासाठीची स्वयंचलीत वाहन तपासणी केंद्रे कार्यान्वीत असून याच कार्यालयातून वाहनांची चाचणी न घेता योग्यतेचे प्रमाणपत्र देण्याचा प्रकार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार दोषी आढळून आलेल्या व्यक्तींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नाशिक येथे मोटार वाहन निरीक्षक तथा सहायक मोटार वाहन निरीक्षक यांच्या युजरनेमचा वापर करून वाहन-४.० या प्रणालीमधील प्रोफाईलमध्ये बदल करून एकूण ६७६ वाहनांसंबंधीची बनावट योग्यता प्रमाणपत्र जारी झाल्याचे प्रथमदर्शनी निदर्शनास आले. उक्त बनावट पध्दतीने प्रमाणपत्रे जारी केल्याचे निदर्शनास आल्यावरून सदर ६७६ योग्यता प्रमाणपत्र रद्द करण्यात आले आहेत.

तसेच उक्त प्रकरणाच्या अनुषंगाने सायबर क्राईम पोलीस स्टेशन नाशिक येथे क्र. १९/२०१७ नुसार गुन्हा नोंदविण्यात आला असून सदर गुन्ह्याच्या अनुषंगाने प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नाशिक येथील संबंधित लिपिक-टंकलेखकास अटक केली असून सदर कर्मचाऱ्यास दि.२०.०९.२०१७ पासून निलंबित करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे लवेल व गणवाल (ता.खेड, जि.रत्नागिरी) येथील प्रकल्पग्रस्त
सात-बारा उताऱ्यापासून वंचित असल्याबाबत**

(६२) * १५२१० श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील शेलारवाडी लघुपाटबंधारे प्रकल्पातील प्रकल्पग्रस्त कुटुंबांचे पुनर्वसन मौजे लवेल व गणवाल येथे होवून ७ वर्षे झाली तरी त्यांना भूखंडाचा सात-बारा शासनाकडून देण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सात-बारा नसल्याने प्रकल्पग्रस्तांना घरबांधणी, घर दुरुस्ती त्याचबरोबर अन्य शासकीय योजनांचा लाभ मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर प्रकल्पग्रस्तांना सात-बारा उतारा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), (४) व (५) रत्नागिरी जिल्ह्यातील शेलारवाडी ल.पा.प्रकल्पातील प्रकल्पग्रस्त कुटुंबांचे पुनर्वसन गुणदे-गणवाल व लवेल येथे पुनर्वसीत गावठाण करण्यात आले. पुनर्वसन गावठाण लवेल, गुणदे-गणवाल येथील गावठाण रेखांकनास नगर रचनाकार, रत्नागिरी यांनी दिलेल्या प्रारूप मंजुरीनुसार, जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांनी प्रकल्पग्रस्तांना भूखंडांचे वाटप करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार पुनर्वसन गावठाणातील भूखंडांची पोट हिस्सा मोजणी उप अधिक्षक भूमी अभिलेख खेड यांच्या मार्फत करण्यात आली, मात्र नगर रचनाकार रत्नागिरी, यांचेकडील रेखांकनातील भूखंड व उप अधिक्षक भूमी अभिलेख, खेड यांचे कडील मोजणी नकाशे यानुसारचे भूखंडांचे क्षेत्रामध्ये तफावत आढळून आली. सकृत दर्शनी सदर तफावत प्रकल्प ग्रस्तांनी वाटप क्षेत्रापेक्षा कमी-जास्त क्षेत्राचा ताबा परस्पर घेतल्याने दिसून येत आहे. सदर तफावतीमुळे उप अधिक्षक, भूमी अभिलेख, खेड यांना आकार फोड पत्रक तयार करणे शक्य झाले नाही व त्यामुळे भूखंडाचे ७/१२ उतारे तयार झालेले नाहीत. आता वाटप केलेल्या भूखंडांचे, सिमांकन करून घेऊन त्यानंतर

उप अधीक्षक, भूमी अभिलेख खेड यांचेकडून फेर मोजणी करून घेऊन दुरुस्त आकार फोड पत्र तयार करून घेऊन नवीन ७/१२ उतारे प्रकल्पग्रस्तांना पुरविण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

अमरावती जिल्ह्यातील सोयाबीन, मुग व उडीद या पिकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत

- (६३) * १५१०० प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) अमरावती जिल्ह्यातील चांदुर रेल्वे, नांदगाव खंडेश्वर, धामणगाव रेल्वे, भातकुली या तालुक्यात विविध रोगांच्या प्रादुर्भावामुळे आणि अत्यल्प पावसामुळे सोयाबीन, उडीद, मुग, या पिकांना शेंगाच लागल्या नसल्याचे दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, घुडखेड, पापळ, सालोड या गावातील शेतकऱ्यांनी शेतातील उभ्या पिकांवर रोटावेटर फिरवल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अत्यल्प पाऊस व दुबारपेरणी यामुळे हताश झालेल्या शेतकऱ्यांनी त्वरीत सर्वे करून नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाकडे वारंवार मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, त्यानुसार सर्वे करून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) अमरावती जिल्ह्यातील चांदुर रेल्वे, धामणगाव, भातकुली व नांदगाव खंडेश्वर या तालुक्यांमध्ये सन २०१७-१८ च्या खरीप हंगामात विविध रोगांचा प्रादुर्भाव आणि अत्यल्प पावसामुळे सोयाबीन, मुंग व उडीद या पिकांना शेंगांचे प्रमाण कमी झाल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

(२) भातकुली तालुक्यातील काही क्षेत्रावर वखरल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

(३), (४) व (५) जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या जिल्हा समन्वय समितीच्या निर्णयानुसार नांदगाव खंडेश्वर व भातकुली तालुक्यातील पीकांसदंर्भातील प्रस्ताव विमा कंपनीकडे पाठविण्यात आलेले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अतिवृष्टीमुळे राज्यातील शेतकऱ्यांच्या पिकांचे झालेले नुकसान

(६४) * १५०१० श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.शंभूराज देसाई (पाटण), श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.हरीभाऊ जावळे (रावेर), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विलास तरे (बोईसर), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी),

श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.शामराव उर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.नारायण कुचे (बदनापूर), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात माहे सप्टेंबर व ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये अनेक भागात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे काढणीला आलेले सोयाबीन, मुग, उडीद, कापूस, ज्वारी, बाजरी, द्राक्ष, मका, भुईमुग व भात पिकांचे नुकसान होऊन उत्पादनात घट येण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच या अतिवृष्टीमध्ये शेतकऱ्यांच्या पीकांसह घरांचे व सार्वजनिक मालमत्तेचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या नुकसान झालेल्या पिकांची पाहणी करून पंचनामे करण्यात आले आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत व सार्वजनिक मातमत्तेची पुनर्बांधणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) दिनांक १६ ऑक्टोबर २०१७ व दिनांक २७ ऑक्टोबर २०१७ रोजीच्या शासनपत्रांन्वये, राज्यात माहे जून ते सप्टेंबर २०१७ मध्ये अतिवृष्टीमुळे व माहे ऑक्टोबर २०१७ मध्ये परतीच्या पावसामुळे झालेल्या शेती व फळपिकांच्या नुकसानीचे पंचनामे करून, पिकांच्या नुकसानीबाबतचा अहवाल शासनास सादर करण्याबाबतच्या सूचना क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मांजरी-कोलवडी (ता.हवेली, जि.पुणे) या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्याबाबत
(६५) * १९०८३ श्री.बाबुराव पाचर्ण (शिरूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मांजरी-कोलवडी (ता.हवेली, जि.पुणे) या रस्त्यावर ड्रेनेज व पावसाचे पाणी थेट वाहत असल्यामुळे व सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांच्याकडून या रस्त्याची दुरुस्ती न केल्यामुळे रस्त्याची दुरुवस्था होऊन रस्त्यावरून प्रवास करणे गैरसोयीचे झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या रस्त्यावरील खड्डे बुझविण्यासाठी माती मिश्रीत मुरूम वापरल्याने संपूर्ण रस्त्यावर चिखल पसरला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत येथील ग्रामस्थांनी रस्त्याची दुरुस्ती करण्यासाठी शाखा अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, हवेली यांच्याकडे तक्रार करूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच ड्रेनेज व पावसाचे पाणी रस्त्यावर वाहत न येण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नाही.

तथापि प्रश्नांकित रस्त्यावर ग्रामपंचायत मांजरी खुर्द यांच्या अखत्यारितील ड्रेनेज लाईन व पाणी पुरवठा लाईन लिक झाल्यामुळे खराब झालेल्या रस्त्याची दुरुस्ती करून वाहतुकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे. संबंधित ग्रामपंचायतीच्या ड्रेनेज लाईन व पाणीपुरवठा लाईन्स दुरुस्ती करण्याबाबत सूचित करण्यात आले आहे.

(२) नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्नांकित रस्ता हडपसर मांजरी कोलवडी प्र.जि.मा. ३४ आहे. रस्त्याच्या मांजरी गावातून जाणाऱ्या लांबीतील क्षतिग्रस्त भागाची दुरुस्ती करण्यात आली आहे. तसेच ग्रामपंचायतीस ड्रेनेज लाईन व पाणीपुरवठा लाईन दुरुस्त करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

या भागातील रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करण्याचे काम निविदा स्तरावर आहे व लवकरच हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

सद्यस्थितीत रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालेगाव ते वाशिम (जि.वाशिम) या मार्गाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(६६) * १९५८३ श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालेगाव ते वाशिम (जि.वाशिम) या मार्गावर गत काही महिन्यांपासून मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडल्यामुळे व होणाऱ्या वाहतुकीच्या कोंडीमुळे दिनांक १२ सप्टेंबर, २०१७ रोजी जांभरुण परांडे फाटा येथे अपघात होऊन दोघांचा मृत्यु झाला तसेच दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१७ रोजी एका मोटार सायकल स्वाराचा अपघात होऊन मृत्यु झाला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय ,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच अपघातात मृत्यु पावलेल्या व्यक्तींच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मालेगाव ते वाशिम ह्या राष्ट्रीय महामार्गावर जांभरुण परांडे फाटा येथे दि. १२ सप्टेंबर २०१७ रोजी अपघात होऊन दोघांचा मृत्यु झाला असून दि. १५ सप्टेंबर, २०१७ रोजी अपघातात मोटारसायकलवर मागे बसलेल्या इसमाचा मृत्यु झाला असल्याचे पोलीस अधीक्षक, वाशिम यांनी कळविले आहे.

(२) मालेगाव-वाशिम महामार्गावरील खड्डे दोषदायित्व कालावधीत संबंधीत कंत्राटदाराकडून भरण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

- (३) अपघातात मृत्यू पावलेल्या व्यक्तीच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत मिळण्याबाबतचा सविस्तर अपघात अहवाल अपघात दावा प्राधिकरणाकडे सादर करण्यात आल्याचे पोलीस अधीक्षक, वाशिम यांनी कळविले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ब्रम्हपूरी, सावली आणि सिंदेवाही (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील
रस्त्यावरील खड्डे बुजविण्याबाबत**

- (६७) * ९५२४३ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ब्रम्हपूरी, सावली आणि सिंदेवाही (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील रहदारीच्या मुख्य रस्त्यांवर मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडले असून उक्त खड्ड्यांमुळे वारंवार अपघात होऊन नागरिकांचा बळी जात असल्याचे तसेच अनेक नागरिक जखमी होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील रस्त्यावरील खड्डे बुजविण्याबाबत नागरिकांसह लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी चंद्रपूर, अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, चंद्रपूर यांच्याकडे वारंवार निवेदने दिली असून अधिकाऱ्यांशी प्रत्यक्ष चर्चासुद्धा केली आहे तरीसुद्धा अद्याप या रस्त्यावरील खड्डे बुजविण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून या तीनही तालुक्यातील रस्त्यावरील खड्डे बुजविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे खरे नाही.
- (२) हे खरे नाही.

तथापि निवेदन प्राप्त आहे. रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरण्याचे काम प्रगतीत आहे.

(३) व (४) सा. बां. विभागाच्या अखत्यारीतील रस्त्यावरील खड्डे भरण्याचे काम प्रगतीत आहे. सर्व रस्ते वहातूकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहेत.

**लखाड ते खिराळा (ता.अंजनगाव सुर्जी, जि.अमरावती) रस्त्यावरील
पुलाच्या बांधकामाबाबत**

(६८) * १०१६२१ श्री.रमेश बुंदीले (दर्यापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लखाड ते चिंचोना प्र.जी.मा.- ६२ (ता.अंजनगाव सुर्जी, जि.अमरावती) या रस्त्यावर खिराळा येथे अरुंद व कमी उंचीचा पूल असल्याने कधीही मोठा अपघात होण्याची शक्यता निर्माण झाल्याचे तसेच पावसाळ्यामध्ये या पुलावरून पाणी जाऊन खिराळा, हिरापूर, निमखेड बा., चिंचोना, सावरपानी इत्यादी गावांचे दळणवळण बंद होत असल्याने या ठिकाणी नवीन पूल बांधण्याची मागणी लोकप्रतीनिधिनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त ठिकाणी नवीन पूलाचे बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, नवीन पूल बांधण्याची विनंती प्राप्त झाली आहे.

(२), (३) व (४) विषयांकित पूलाचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

**पुणे येथील नवले पूल ते कात्रज चौक या रस्त्याच्या
रुंदीकरणाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(६९) * ९५१७८ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे येथील नवले पूल ते कात्रज चौक या रस्त्याच्या रुंदीकरणाचे काम प्रलंबित असून रस्त्याच्या रुंदीकरण व सुशोभीकरण कामाचा प्रस्ताव सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांनी शासनास सादर केला असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रस्त्याच्या रुंदीकरणाचे काम प्रलंबित असल्याने यामार्गावर अपघातांची संख्या वाढली असून गत सहा महिन्यांत जवळपास ६ नागरिकांचा अपघातात मृत्यू झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून नवले पूल ते कात्रज चौक या रस्त्याच्या रुंदीकरण व सुशोभीकरणाच्या प्रस्तावास मान्यता देऊन तातडीने काम सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) पुणे येथील नवले पुल ते कात्रज चौक या रस्त्याच्या रुंदीकरणाचे कामाचे अंदाजपत्रक भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांना दि.१.६.२०१७ रोजी सादर करण्यात आले आहे.

(२) मे २०१७ ते नोव्हेंबर २०१७ पर्यंत विषयांकित रस्त्यावर झालेल्या अपघातात ४ व्यक्ती मयत झाल्या आहेत.

(३) व (४) विषयांकित रस्ता दि.१४.११.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये अवर्गीकृत करण्यात आला आहे.

**मौजे खराडे (ता.शहापूर, जि.ठाणे) येथील शासकीय जागेत विकासकाने
बेकायदेशिररित्या रेंतीचे उत्खनन केल्याबाबत**

(७०) * १९८४५ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय महसूल मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे खराडे (ता.शहापूर, जि.ठाणे) येथील शासकीय जागेत विकासक श्री.चोप्रा यांनी शासनाची कोणतीही परवानगी न घेता रेंतीचे उत्खनन केल्यामुळे शासनाच्या महसूलाचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत सहाय्यक संचालक नगररचना विभाग व जिल्हाधिकारी, ठाणे कार्यालयात अनेकवेळा तक्रारी करूनही श्री. चोप्रा यांनी केलेल्या अनधिकृत उत्खननाबाबत महसूल विभागाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाची कोणतीही परवानगी न घेता बेकायदेशिरपणे रेंतीचे उत्खनन करणाऱ्यांविरुद्ध व त्यांना सहकार्य करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(२), (३) व (४) सहाय्यक संचालक, नगररचना विभाग, ठाणे, तहसीलदार, शहापूर व जिल्हाधिकारी, ठाणे यांचे कार्यालयात याबाबतचा तक्रार अर्ज प्राप्त झालेला नाही.

मौजे खराडे, ता.शहापूर येथील शासकीय जागेची मंडळ अधिकारी व तलाठी यांनी स्थळपाहणी केली असता सदर जागेवर उत्खनन केल्याचे, रेंतीसाठा केल्याचे किंवा विकासकामे केल्याचे आढळून आले नाही.

ठाणे जिल्ह्यात माहे एप्रिल, २०१७ ते ऑक्टोबर, २०१७ अखेर अवैध गौणखनिज वाहतूक प्रकरणी ११२४ वाहनांवर दंडनीय कारवाई करून रक्कम रु.२,६९,००,०००/-इतका दंड वसूल करण्यात आला असून ३१ प्रकरणांमध्ये गुन्हे दाखल करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मनोरा आमदार निवासाच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(७१) * १५०७९ श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.नरेंद्र महेता (मिरा भाईंदर), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), अॅड.वारीस पठाण (भायखळा), डॉ.राहुल आहेर (चांदवड), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी), श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.संजय केळकर (ठाणे), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.राहुल कुल (दौंड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील मनोरा आमदार निवास माहे ऑक्टोबर, २०१७ च्या आत रिकामे करून पाडण्याची कार्यवाही शासनाने केली असून आमदार निवासातील आमदारांची व्यवस्था घाटकोपर येथे करण्यात येणार असल्याचे व निवासासाठी आमदारांना एक लाख रुपयांपर्यंत विशेष भत्ता देण्याचा प्रस्ताव मांडण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर आमदार निवास पाडण्यात येत असतानाही या आमदार निवासातील १० पेक्षा अधिक खोल्यांची कामे केल्याचे कागदोपत्री दर्शवून त्यांची बनावट देयके तयार करून तीन कोटी ७० लाख ५१ हजार रुपयांचा अपहार सार्वजनिक बांधकाम विभागातील अधिकाऱ्यांनी केला असल्याचे माहिती अधिकारातून प्राप्त झालेल्या माहितीवरून दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त गैरव्यवहाराची तक्रार लोकप्रतिनिधीने मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मनोरा आमदार निवासाच्या इमारतीला केवळ २० ते २२ वर्षे झाली असताना ही इमारत पाडण्याची कारणे काय आहेत,
- (५) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) असल्यास, त्यानुसार सदर गैरव्यवहार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) आमदार निवास उच्चाधिकार समितीच्या दि.१२.०९.२०१७ रोजीच्या बैठकीत मनोरा आमदार निवास रिक्त करून सन्माननीय सदस्यांची उपहारगृह व इतर सोयी-संविधांसह पर्यायी व्यवस्था घाटकोपर येथील शासकीय इमारतीतध्ये करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला होता. मात्र उच्चाधिकार समितीच्या दि.२४.१०.२०१७ च्या बैठकीतील चर्चेमध्ये घाटकोपर येथे आमदार निवास स्थलांतरीत करण्याबाबतची कार्यवाही स्थगित करण्यात आली आहे. त्याऐवजी प्रत्येक सदस्यांना एकच कक्ष वाटप करण्याबाबतचा निर्णय घेऊन उपलब्ध २२० कक्ष २२० सदस्यांना वाटप करून उर्वरीत सदस्यांना निवासी भत्ता देणेबाबत उच्चाधिकार समितीत चर्चा झाली.

(२) व (३) यासंदर्भात मा. आमदार श्री. चरण वाघमारे यांनी दि.२७.०७.२०१७,

दि.१२.०९.२०१७ तसेच मा. आमदार श्री. भरतशेठ गोगावले यांनी दि.१९.०८.२०१७ च्या पत्रान्वये मा. मुख्यमंत्री महोदयांकडे तक्रार केली . प्रस्तुत प्रकरणी करण्यात आलेल्या प्राथमिक तपासणीमध्ये मनोरा आमदार निवासातील काही कामांमध्ये प्रशासकीय अनियमितता झाल्याचे प्रथमदर्शनी निदर्शनास आले आहे. त्यास अनुसरून या प्रकरणी जबाबदार संबंधित उप अभियंता व शाखा अभियंता यांना शासन सेवेतून निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच संबंधित कार्यकारी अभियंता यांची अकार्यकारी पदावर बदली करण्यात आली आहे. त्याशिवाय तक्रारीतील नमूद बाबींची सविस्तर व निष्पक्षपणे चौकशी करण्याच्या उद्देशाने सार्वजनिक बांधकाम दक्षता पथक मंडळ, मुंबई या राज्यस्तरीय दक्षता पथकास चौकशी करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. त्यानुसार याबाबत चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) सदर इमारतीचे संकल्पन भारतीय मानक संस्थेच्या तत्कालीन मानक IS-४५६-१९७८ मधील तरतुदीनुसार करण्यात आलेले होते. यानंतर सदर मानकांमध्ये इमारतीच्या आयुष्यमान व टिकाऊपणा च्या (life and durability) दृष्टीने सन २००० मध्ये बऱ्याच सुधारणा करण्यात आल्या आहेत (मुख्यत्वेकरून कव्हर बाब). तत्कालीन मानकांमध्ये कॉक्रीट कव्हर १५ ते २५ मीमी. मर्यादित होते. सदर इमारत समुद्राच्या लगतच्या खाऱ्या हवेच्या परिणामामुळे, कॉक्रीटला गेलेल्या तड्यांमुळे कॉलमची सळ्या गंजण्याची प्रक्रिया वेगाने होऊन, कॉक्रीटला मोठ्या प्रमाणात तडे गेल्यामुळे संरचनात्मक भाग कमकुवत झाला असे अनुमान आहे.

छताचा सलोह भाग, अचानकपणे निखळून पडण्याच्या घटना वारंवार घडल्यामुळे, सन्माननीय सदस्यांची सुरक्षितता विचारात घेऊन, इमारतीचे संरचनात्मक परिक्षण करण्यात आले असता, संरचनात्मक सल्लागारांनी, विविध निरीक्षणासह, या इमारतीची पुनर्बांधणी करण्यात यावी, असे मे, २०१५ च्या अहवालात नमूद केले आहे.

पावसाळी अधिवेशन २०१७ च्या काळात दि.३१.०७.२०१७ रोजी डी-१२५ या कक्षामध्ये आभासी छत व कॉक्रीटचे तुकडे पडल्यामुळे सन्माननीय सदस्यांची सुरक्षितता विचारात घेऊन दि.१२.०९.२०१७ च्या उच्चाधिकार समितीच्या बैठकीत मनोरा आमदार निवास रिक्त करून सन्माननीय सदस्यांची पर्यायी निवास व्यवस्था करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(५) होय.

(६) वरील प्रश्नातील मुद्दा क्र. २ व ३ च्या उत्तरामध्ये नमूद केल्यानुसार कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाली-खोपोली (जि.रायगड) राष्ट्रीय महामार्गावरील जांभूळपाडा नदीवरील
पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(७२) * १६२०० श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाली-खोपोली (जि.रायगड) राष्ट्रीय महामार्ग क्र. (५४८ अ) वरील जांभूळपाडा नदीवरील पूल हा वाहतूकदृष्ट्या अत्यंत महत्वपूर्ण असून या पूलावरून अहोरात्र वाहनांची वर्दळ असते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त पूल जूना व नादुरुस्त झाला असल्याने तसेच पूलाचे मुख्य खांब खचले असून संरक्षण कठडेही तुटले असल्याने पूल कोसळून किंवा वाहने नदीत कोसळून मोठी जीवित व वित्त हानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या पुलाच्या दुरुस्ती करण्याच्या मागणीसाठी आदिवासी विकास संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी संस्थेच्या वतीने लेखी निवेदन कार्यकारी अभियंता, रस्ते विकास महामंडळ, जिल्हाधिकारी, रायगड, जिल्हा पोलिस अधिक्षक, रायगड, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पाली सुधागड, तहसिलदार, पाली सुधागड, पोलिस स्टेशन,पाली यांना दिले आहे तसेच संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास या पुलाशेजारी आमरण उपोषणही केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून पूलाचे स्ट्रक्चरल ऑडीट केले आहे काय,

(५) असल्यास, त्यानुषंगाने या पुलाची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, वाकण-पाली-खोपोली हा रस्ता ३ जानेवारी २०१७ रोजी राष्ट्रीय महामार्ग ५४८अ चा भाग असून त्यावर ७४८९ पॅसेंजर कार प्रति दिन (PCU) इतकी वाहतुक वर्दळ आहे.

(२) उक्त पूल जुना आहे ही वस्तुस्थिती आहे तथापि सा.बां.विभागामार्फत पुलाच्या तात्पुरत्या दुरुस्तीचे व पुलावरील नादुरुस्त कठड्यांची दुरुस्तीचे काम दि.३०.१०.२०१७ रोजी पूर्ण केले असल्याने पूल वाहतुकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

(३) होय, लयभारी आदिवासी विकास संस्थेद्वारे दि.०४.०९.२०१७ रोजी पुलाशेजारी आमरण उपोषण केले होते.

(४) होय.

(५) सा.बां.विभागामार्फत पुलाच्या तात्पुरत्या दुरुस्तीचे व पुलावरील नादुरुस्त कठड्यांची दुरुस्तीचे काम दि.३०.१०.२०१७ रोजी पूर्ण केली असल्याने पूल वाहतुकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगणा (ता.बाळापूर, जि.अकोला) या गावाजवळील मन नदीच्या पात्रातून बेकायदेशिररित्या वाळू चोरी होत असल्याबाबत

(७३) * १८८२० श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगणा (ता.बाळापूर, जि.अकोला) या गावाजवळील मन नदीच्या पात्रातून वाळू चोरी होत असल्याबाबतचे चित्रीकरण करणाऱ्या पत्रकार प्रतिनिधीला रेती माफियांनी खंडणी मागितल्याची खोटी तक्रार देण्याबाबतची धमकी दिल्याचे दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाळोदी (ता.शेगांव, जि.बुलढाणा) येथील तलाठी व कोतवाल यांच्याशी संगनमत करून वाळू माफिया मन नदीच्या पात्रातून वाळूची बेकायदेशिरपणे चोरी करत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार संबंधित वाळू माफियांविरुद्ध तसेच त्यांना मदत करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) अशी बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३) व (४) अकोला व बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये अवैध गौणखनिज उत्खनन व वाहतुकीस आळा घालण्यासाठी नायब तहसीलदार/मंडळ अधिकारी व तलाठी यांची तालुकास्तरीय पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. अकोला जिल्ह्यामध्ये दि.१/४/२०१७ ते दि.३१/१०/२०१७ या कालावधीत अवैध गौणखनिज उत्खनन/वाहतुकीच्या ३८४ प्रकरणांमध्ये दंडात्मक कारवाई करून रु.७५,७५,६४६/- इतका दंड वसूल करण्यात आला असून २१ प्रकरणांमध्ये गुन्हे दाखल केले आहेत. उक्त कालावधीत बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये अवैध गौणखनिज उत्खनन/वाहतुकीच्या ३९५ प्रकरणांमध्ये दंडात्मक कारवाई करून रक्कम रु.६६,८७,७२०/- इतका दंड वसूल करण्यात आला असून ५ प्रकरणांमध्ये गुन्हे दाखल केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

इसांबे (ता.खालापूर, जि.रायगड) गावाजवळील

खोकर पूल नादुरूस्त झाल्याबाबत

(७४) * ९७३८० श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इसांबे (ता.खालापूर, जि.रायगड) गावाजवळ असलेल्या रस्त्यावरील खोकर पूल नादुरूस्त झाला असून वाहतुकीच्या दृष्टीने धोकादायक झाला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर पूलावरून मोठ्या प्रमाणात प्रवासी तसेच अवजड वाहनांची वाहतूक होत असल्याने अपघात घडून जीवितहानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून पुलाचे स्ट्रक्चरल ऑडीट केले आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुषंगाने सदर पूलाची पुनर्बांधणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.
(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथे सिंहस्थ कुंभमेळा २०१५ या कालावधीत
करण्यात आलेल्या निकृष्ट दर्जाच्या कामांबाबत**

- (७५) * १६५५७ श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथील जुना आखाडा महामंडलेश्वर नगरकरिता सिंहस्थ कुंभमेळा कालावधीत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून बांधलेल्या रस्त्यावरील पुलावर अल्पावधीत मोठा खड्डा पडला असून गोलदरी या नदीवर उभारण्यात आलेल्या पुलावर देखील अल्पावधीत मोठा खड्डा पडला असल्याने सदर पुलांचे बांधकाम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत निकृष्ट दर्जाचे करण्यात आल्याचे तसेच या पुलावरून प्रवास करणे गैरसोयीचे झाल्याने नागरिकांना आपला जीव धोक्यात घालून प्रवास करावा लागत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, श्री. क्षेत्र कावनेई ते कपिलधारा तीर्थ (जि.नाशिक) येथील सिंहस्थ कुंभमेळा दरम्यान केलेली विकास कामे निधी अभावी अपूर्णावस्थेत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्र्यंबकेश्वर येथे सिंहस्थ कुंभमेळा कालावधीत करण्यात आलेली विकास कामे निकृष्ट दर्जाची करण्यात आल्याने या कामांची चौकशी करण्याची मागणी नागरिकांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सिंहस्थ कुंभमेळा कालावधीत निकृष्ट दर्जाची कामे करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच त्र्यंबकेश्वर येथील महामंडलेश्वर नगरमधील व गोलदरी नदीवरील पुलाची दुरुस्ती करून श्री. क्षेत्र कावनेई ते कपिलधारा तीर्थ येथील विकासकामे पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

तथापि, सन २०१६ च्या पावसाळ्यात मोठ्या प्रमाणात झालेल्या अतिवृष्टीने त्र्यंबकेश्वर बाजूकडील पुलाचा रस्ता क्षतिग्रस्त झाला होता. तो तातडीने दुरुस्त करण्यात आला होता.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

परिवहन विभागाचा कोट्यवधी रुपयांचा मोटारवाहन व प्रवासी कर थकित असल्याबाबत

(७६) * १५०१७ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील ६४ कोटी रुपयांचा मोटार वाहन कर व ३८८ कोटी रुपयांचा प्रवासी कर वसूल करण्यासंदर्भात प्रादेशिक परिवहन विभागातील अधिकाऱ्यांनी संबंधितांकडे विचारणा केली नसल्याने अथवा संबंधित थकबाकीदारांना कर भरण्याबाबत नोटीसही न पाठविल्याने कोट्यवधी रुपयांचा कर थकित असल्याचे राज्यभर केलेल्या सर्वेक्षणात दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, १५ वर्षे पूर्ण झालेल्या वाहनांची नोंदणी रद्द करण्याबाबत मा.न्यायालयाने आदेश देऊनही त्याची अंमलबजावणी करण्यात अपयश आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांनी मा.परिवहन मंत्री यांना दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१७ रोजी पत्र पाठवून कार्यवाही करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीनुसार बुडीत कर वसूल करण्यासंदर्भात तसेच याप्रकरणी दुर्लक्ष करणाऱ्या परिवहन विभागातील अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय. भारताचे नियंत्रक व महालेखापाल यांच्या सन २०१५-२०१६ च्या अहवालात सदर आक्षेप नोंदविण्यात आले आहेत. तसेच याबाबत दिनांक १६.०८.२०१७ रोजीच्या वर्तमानपत्रात बातमी प्रसिध्द झाली आहे.

(२) मोटार वाहन कायद्यानुसार खाजगी संवर्गातील वाहन नोंदणीची मुदत १५ वर्षांची असून, त्याचे नूतनीकरण करण्यासाठी अर्ज करावयाची तरतूद आहे. यासंदर्भात न्यायालयाचे कोणतेही आदेश नाहीत.

(३) होय.

(४) थकित प्रवासी कर थकबाकी वसूलीसंदर्भात परिवहन उपक्रमांना महाराष्ट्र जमीन महसूल कायद्यांतर्गत वसूली नोटीस पाठविण्यात आली असून, वसूलीची कार्यवाही सुरु आहे.त्याप्रमाणे थकित मोटार वाहन कर वसूलीची कार्यवाही सुरु असून, थकीत रु.६४.६१ कोटी मोटार वाहन करापैकी रु.२६.९६ कोटी इतक्या थकित कराची वसूली करण्यात आली आहे.

उर्वरित थकित कर रक्कम रू.३७.६५ कोटी दंड व्याजासह तातडीने वसूल करण्याचे आदेश शासनाने दिलेले आहेत.

(५) व (६) महानगरपालिका परिवहन उपक्रमांकडील थकीत कर वसुलीसाठी महाराष्ट्र जमिन महसूल अधिनियम, १९६६ अन्वये महसूल वसुली प्रमाणपत्र (RRC) पाठविण्यात आले आहे. थकित कर वसुलीची कार्यवाही निरंतर चालणारी असल्याने अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील शहरी भागातील श्रेणी-२ च्या पशुवैद्यकीय दवाखान्यांच्या स्थलांतरणाबाबत

(७७) * ९५१८१ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील शहरी भागातील श्रेणी-२ ची पशुवैद्यकीय दवाखाने स्थलांतरित झाल्यामुळे ७ हजार जनावरांच्या लसीकरणाचा, औषधोपचाराचा इतर वैद्यकीय सेवेचा प्रश्न निर्माण झाला असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबतच्या दिनांक २१ जुलै, २०१७ रोजीच्या स्थलांतरणाच्या निर्णयामुळे खडकवासला, पशुवैद्यकीय दवाखाना (श्रेणी-२) धायरी, (ता.हवेली, जि.पुणे.) हा दवाखाना शिरूर तालुक्यात स्थलांतरित केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दवाखान्याच्या स्थलांतरणामुळे शेतकऱ्यांच्या जनावरांच्या वैद्यकीय सेवेचा प्रश्न निर्माण होणार असल्यामुळे पशुवैद्यकीय (श्रेणी-२) धायरी, (ता.हवेली, जि.पुणे) हा दवाखाना शिरूर तालुक्यात स्थलांतरित न करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) पुणे जिल्ह्यातील शहरी भागातील पशुवैद्यकीय दवाखाने स्थलांतरीत झाले असले तरीही शहरी भागातील जनावरांना जिल्हा पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालयामार्फत लसीकरण, औषधोपचार व इतर पशुवैद्यकीय सेवा पुरविण्यात येत आहेत.

- (२) दि.२१ जुलै, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये पशुवैद्यकीय दवाखाना श्रेणी-२, धायरी, ता.हवेली, जि.पुणे या संस्थेचे स्थलांतरण निमोणे, ता.शिरूर, जि.पुणे येथे करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.
- (३) व (४) पशुवैद्यकीय दवाखाना, श्रेणी-२ धायरी, ता.हवेली, जि.पुणे याचे स्थलांतरण निमोणे, ता.शिरूर येथे करण्यात आल्याने प्रश्न उद्भवत नाही.

कृषी समृद्धी एजन्सी (ता.बाळापूर, जि.अकोला) येथून शेतकऱ्यांना पुरविण्यात आलेले ड्युपॉन्ट कोरेजन कीटकनाशक बनावट असल्याबाबत

(७८) * १८८२२ श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बाळापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील कृषी समृद्धी एजन्सीमधून शेतकऱ्यांना पिकांवरील कीड व्यवस्थापनाकरिता पुरविण्यात आलेले ड्युपॉन्ट कोरेजन हे कीटकनाशक बनावट असल्याने शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतकऱ्यांनी सदरचे कीटकनाशक बनावट असून याचा दर्जा हलक्या प्रतीचा असल्याबाबत अनेकवेळा कृषी विभाग, जिल्हा परिषद अकोला व बीज गुणनियंत्रक विभाग यांच्याकडे अनेकवेळा तक्रारी करूनही विभागाकडून जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीअंती शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्याबाबत व या नुकसानीस कारणीभूत ठरणार्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) हे खरे नाही.

बाळापूर तालुक्यातील कृषी समृद्धी एजन्सी मधून शेतकऱ्यांनी खरेदी केलेले ड्युपॉन्ट कोरेजन हे कीटकनाशक बनावट असल्याबाबतची तक्रारी

पंचायत समिती, बाळापूर येथे दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१७ रोजी प्राप्त झालेली होती. याप्रकरणी काढण्यात आलेले कीटकनाशक नमुने औरंगाबाद येथील प्रयोगशाळेत तपासले असता प्रमाणित आढळून आलेले आहेत. सदर कीटकनाशकामुळे शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाले असे म्हणता येणार नाही.

(२), (३) व (४) हे खरे नाही.

तथापि, सदर प्रकरणी गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांनी केलेल्या तपासणीत कीटकनाशकाशी संबंधित अभिलेखातील नोंदी अपूर्ण ठेवणे, त्यामध्ये विक्रीसाठी ठेवलेल्या कीटकनाशकांच्या नोंदी न घेणे, विक्री बिलावर शेतकऱ्यांच्या स्वाक्षऱ्या न घेणे, इत्यादी आढळून आलेल्या त्रुटीच्या अनुषंगाने मे. कृषी समृद्धी एजन्सी यांचा कीटकनाशक विक्री परवाना कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बसस्थानकांच्या झालेल्या दुरवस्थेबाबत

(७९) * १८२४४ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या रेवडंडा (ता.अलिबाग), पेण (ता.पेण), नागोठणे (ता.रोहा), पनवेल (ता.पनवेल), पाली (ता.सुधागड) या बसस्थानकांसह जिल्ह्यातील अनेक बसस्थानकांची दुरवस्था झालेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बसस्थानकांमध्ये प्रवाशांसाठी आवश्यक असणाऱ्या मुलभूत सुविधांही उपलब्ध नसल्याने प्रवाशांची गैरसोय होत असून बसस्थानक परिसरात खड्डे पडले असल्याने प्रवाशांना बस पकडणे त्रासदायक व धोकादायक झालेले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रायगड जिल्ह्यातील बसस्थानकांमध्ये प्रवाशांना मुलभूत सुविधा देण्याबाबत व नविन बसस्थानक बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळाच्या रायगड विभागातील रेवदंडा येथील बसस्थानकाच्या वाहनतळावर पडलेले खड्डे मुरुम टाकून तात्पुरत्या स्वरूपात बुजविण्यात आले आहेत व इतर आवश्यक सुविधा पुरविण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच, पेण बसस्थानकावरील खड्डे पावसाळी मोसमात खडी व मुरुम टाकून तात्पुरत्या स्वरूपात बुजविण्यात आलेले आहेत. पेण येथे राज्य परिवहन महामंडळातर्फे सर्व सुविधांनी युक्त असे नविन बसस्थानक बांधणेसाठी मंजूरी घेण्यात आलेली आहे व निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

नागोठणे येथील बसस्थानकावरील खड्डे खडी/मुरुम टाकून तात्पुरत्या स्वरूपात बुजविण्यात आले आहेत. तसेच नागोठणे बसस्थानकाच्या वाहनतळाचे काँक्रीटकरणेच्या कामास सक्षम प्राधिकाऱ्यांची मंजूरी प्राप्त झालेली असून निविदा प्रक्रिया सुरु आहे. सदर बसस्थानकावर प्रवाशांसाठी प्रसाधनगृह सुविधा उपलब्ध असून इंडियन ऑईल कॉर्पोरेशन (IOC) तर्फे नविन प्रसाधनगृहाचे काम सुरु आहे.

पनवेल येथील बसस्थानकाच्या जागेत "आधुनिक बस तळ "(Modern Bus Port) प्रस्तावित असून त्यासाठी निविदा प्रक्रिया आहे व त्याबाबतची तांत्रिक पडताळणी सुरु आहे.

पाली (ता.सुधागड) येथील बसस्थानकावरील खड्डे तात्पुरत्या स्वरूपात खडी/मुरुम टाकून बुजविण्यात आले आहेत. तसेच, प्रवाशांसाठी प्रसाधनगृह सुविधाही उपलब्ध आहे. पाली येथे सर्व सोयी सुविधांनी युक्त असे नवीन अद्ययावत बसस्थानक बांधण्याचे नियोजित असून त्यासाठी तज्ञ वास्तुविशारद यांची नेमणूक केली आहे व त्यांनी बसस्थानकाचे नकाशे बनविले आहेत व खर्चाचे अंदाजपत्रक बनविण्याचे काम सुरु आहे.

श्रीवर्धन बसस्थानकाचे नुतनीकरणाचे काम सुरु असून पुढील महिन्यात काम पुर्ण होईल. तसेच वडखळ, अलिबाग, मुरुड, रोहा, नागोठणे, तळा, इंदापूर, माणगांव, पोलादपूर, अंबेत, गोरेगांव व कर्जत या बसस्थानकांची किरकोळ दुरुस्ती व रंगकाम करण्यासाठी मंजूरी घेण्यात आली असून निविदा प्रक्रिया सुरु आहे. पेण, रामवाडी बसस्थानकांची दुरुस्ती व रंगरंगोटी ०६ महिन्यापुर्वी करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.